

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

5/2025
Květen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE**
Dokumentační bulletin MF
**Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. Libor Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, Mgr. J. Machonský,
PhDr. L. Tvrďá, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 30. 5. 2025
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

[https://knihovna.urad.mfcz.cz/
bulletin.php](https://knihovna.urad.mfcz.cz/bulletin.php) (intranet)

[https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin/](https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. L. Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, PhDr. L. Tvrďá,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám květnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématům najdete článek „Ruské sankce a jejich obcházení v roce 2025“, který navazuje na loňskou květnovou analýzu a přináší aktuální přehled metod, jimiž Ruská federace obchází mezinárodní sankce uvalené na počátku roku 2022. Text se věnuje zejména využívání tzv. stínové flotily tankerů pro vývoz ropy nad cenovým stropem, rostoucí roli kryptoměn při maskování finančních toků a spolupráci s třetími zeměmi, jako jsou Čína, Kazachstán nebo Severní Korea, při obcházení obchodních omezení. Zvláštní pozornost je věnována také ruským snahám o ovlivňování výstupů západních jazykových modelů pomocí dezinformačních sítí, jako je Pravda, a technologickému zaostávání Ruska v oblasti umělé inteligence. Článek rovněž hodnotí ekonomickou situaci země, včetně čerpání z fondu národního blahobytu, inflace a strukturálních slabín. Přestože se ruská ekonomika potýká s problémy, země disponuje značnými finančními rezervami, a proto jí bezprostřední finanční kolaps nehrozí. Text zdůrazňuje, že účinný boj proti těmto praktikám vyžaduje posílenou mezinárodní spolupráci, přísnější finanční regulace, cílené sankce a investice do vzdělávání v oblasti mediální a digitální gramotnosti.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Benda
vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

OECD publikovala zprávu TAXING WAGES 2025, která přináší podrobnosti o daních ze mzdy v zemích OECD. V tomto roce se tematicky věnuje rozkladu daní z příjmů fyzických osob a významu daňových úlev:

https://www.oecd.org/en/publications/taxing-wages-2025_b3a95829-en.html

Publikováno na webu MF

Fiskální prognóza ČR – květen 2025:

<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/makroekonomika/fiskalni-prognoza-a-fiskalni-vyhled/2025/fiskalni-prognoza-cr-kveten-2025-59931>

O B S A H

Podrobně k tématu..... 4

Od stínové flotily ke kryptoměnám: moderní nástroje obcházení ruských sankcí . 4

Dokumentace českého a zahraničního tisku.....10

Daně.....	10
Ekonomické vědy. Ekonomie	16
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	17
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	23
Informatika. Počítače	24
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	24
Podnik a podnikání	29
Pojišťovnictví. Sociální péče	30
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	30
Právo.....	32
Statistika. Demografie. Sociologie	34
Účetnictví	35
Veřejná správa	36
Veřejné finance. Rozpočet.....	37
Životní prostředí	38
Životní úroveň	38
Ostatní	39

Přehled nových knih..... 44

Od stínové flotily ke kryptoměnám: moderní nástroje obcházení ruských sankcí

Bc. Libor Kadavý

Oddělení 5903, [Informační podpora a knihovna](#), [Archiv vydaných čísel](#)

Tento článek může být jakýmsi volným pokračováním květnového článku z roku 2024, který se taktéž zabíral problematikou ruských sankcí a způsoby, jakými je válečná země obchází. Od této doby přibýly nejen sankční balíčky, ale také způsoby jejich obcházení. Množství sankcí, které bylo uvaleno na Ruskou federaci na počátku roku 2022, výrazně omezilo její schopnost financovat své válečné úmysly na Ukrajině, ovšem i přes velký počet revizí a aktualizací těchto omezení existují stále místa, která Rusko využívá pro financování války. Značný mediální prostor je v současné době věnován plavidlům ze stínové flotily (shadow fleet), která jsou používána pro prodej ruské ropy nad cenový strop. Moskva také začala zhruba od dubna minulého roku jevit značný zájem o kryptoměny, primárně díky komplikacím při hledání fyzického původu transakce, k čemuž napomáhají některé asijské a středovýchodní země. V neposlední řadě se Rusko snaží zdiskreditovat západní jazykové modely zahlcením informačního prostoru zavádějícími informacemi, které následně modely AI předávají dále svým uživatelům. Státy, jako je Česká republika, které aktivně prosazují zpřísnění sankcí vůči Rusku, musí být zároveň důkladně obeznámeny se způsoby jejich obcházení a připraveny čelit novým kybernetickým hrozbám.

Stínové flotily

Mezi aktuálně nejčastěji zmiňované metody, které Rusko při obcházení západních sankcí používá, patří stínové flotily. Jedná se o staré tankery, které jsou často ve velmi špatné kondici, mají nejasnou vlastnickou strukturu nebo pojištění a užívají nelegální metody pro zatajení původu přepravované ropy. Dle Kyjevské ekonomické univerzity se množství ropy přepravené těmito tankery během jednoho roku zdvojnásobilo na 4,1 miliónů barelů denně. V prosinci roku 2022 byl uvalen cenový strop na nákup ruské ropy za maximální cenu 60 amerických dolarů za barel. Ovšem díky těmto plavidlům dokáže Rusko svou ropu prodávat nad stanovený cenový limit, předpokládá se, že od roku 2022 investovalo Rusko okolo 10 miliard amerických dolarů do této flotily. Různé zdroje čítají různé množství lodí v této flotile, obvykle přibližně 450 až 600 plavidel.¹

Západní země se snaží tato plavidla umístit na sankční seznam a zamezit tak jejich pohybu. Tento seznam byl v únoru opět rozšířen a nově obsahuje okolo 150 plavidel, ovšem Rusko se systematicky snaží co nejvíce zkomplikovat identifikaci těchto plavidel. Proto se papírově několikrát mění jejich původ, lodě dostávají nový nátěr na jinou barvu nebo se upraví název, který je napsaný na boku lodí.²

Ruský export ropy a plynu generuje zemi přibližně polovinu veškerých státních příjmů. Podle estonského ministra zahraničí prochází téměř 50 % sankciovaného obchodu s ruskou ropou přes Finský záliv. Finsko, Estonsko, Litva a Lotyšsko zkoumají možnosti využití mezinárodního práva k zabavení plavidel, která nelegálně přepravují ropu nebo poškozují komunikační a jinou infrastrukturu na mořském dně. K dosažení tohoto cíle mají země hned tři možnosti. Mohou zabavovat plavidla, která představují hrozbu pro životní prostředí – například kvůli únikům ropy. Následně mohou využít mezinárodní pirátské právo pro zabavení lodí ohrožujících infrastrukturu. Alternativně mohou země také společně vypracovat vnitrostátní zákony umožňující zabavování lodí na širším moři. Baltské moře je velmi důležité pro stínovou flotilu, v roce 2023 vyplulo z přístavů v Baltském moři 348 lodí patřících ke stínové flotile, které se podílely na 40 % ruského exportu ropy, objemu odpovídajícímu přibližně třetině ročního rozpočtu Moskvy na obranu.³

¹ SAUER, Pjotr. *Russia's shadow fleet of oil tankers grows despite western sanctions*. Online. In: The Guardian. Mon 14 Oct 2024 17.28 CEST. Dostupné z: <https://amp.theguardian.com/world/2024/oct/14/russias-shadow-fleet-oil-tankers-grows-western-sanctions> [cit. 2025-04-09].

² ČESKÝ ROZHLAS. *Co když převáží ropu? Podezřelý ruský tanker je v hledáčku reportérů, má vazbu na Česko* Online. In: iROZHLAS. 17.03.2025. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/co-kdyz-prevazi-ropu-podezrely-rusky-tanker-je-v-hledacku-reporteru-ma-vazbu-na-2503170600_nel [cit. 2025-04-09].

³ JACK, Victor a GAVIN, Gabriel. *Baltic Sea nations eye new powers to seize Russia's shadow fleet*. Online. In: POLITICO. February 7, 2025 5:48 pm CET. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/baltic-sea-russia-shadow-fleet-undersea-infrastructure-damage/> [cit. 2025-04-09].

Původ plavidel

Počet plavidel s neznámým nebo velmi obtížně dohledatelným majitelem výrazně vzrostl od začátku války na Ukrajině. Instituce Brookings za použití databáze Bloomberg AHOY analyzovala původ 75 tankerů, které byly nově přidány na sankciováný seznam Spojenými státy na počátku roku 2025. Dle studie byla většina těchto lodí nakoupených až po vypuknutí války a také se ukázalo, že okolo 60 % těchto tankerů pochází původem z Evropské unie, přičemž řecké obchodní společnosti patří zdaleka k nejčastějším prodejčům. Zbýlých 40 % pochází původem z různých zemí, mezi které spadá například Indie, Indonésie, Malajsie, Singapur a Vietnam.⁴

Spolupráce se zahraničím

Kavkazské země a země střední Asie sice oficiálně vyslovily podporu globálním sankcím, ovšem četné důkazy naznačují, že podniky ve vlastnictví ruských oligarchů zásobují válečný stát materiály potřebnými pro pokračování agrese. Kazachstán, Kyrgyzstán, Uzbekistán, Gruzie a Arménie hrají významnou roli v přesměrovávání sankciovaného zboží do válečné země. Turecko nadále zajišťuje finanční transakce. V neposlední řadě Čína usnadňuje přeshraniční obchod a prodej zboží dvojího užití. Jmenované země s výjimkou Kazachstánu výrazně navýšily za poslední rok své celkové exporty, které v některých případech odpovídají ruským potřebám. Podle zprávy napomáhá Kazachstán spíše s exportem surových materiálů, které jsou poté využity na výrobu zbraní a minuce. Toto naznačuje, že přeprodávané zboží, které je vyváženo za hranice, neputuje jen přes přímé obchodní cesty. Schopnost Moskvy získávat vyspělou technologii ze západních přístrojů i přes sankční opatření je alarmující. Rusko se také obrací ke kryptoměnám, které umožňují skrývat finanční transakce a obcházet pravidla běžných bankovních institucí. Sankciované státy využívají kryptoměny pro praní špinavých peněz. Západní země přijaly regulace ke snížení výskytu těchto případů, Rusko však stále využívá právních mezer pro naplnění svých imperialistických cílů. Severní Korea napomáhá s očistěním nelegálních financí, Írán spolupracuje na blockchainových platebních systémech a Čína zajišťuje těžbu a transakci kryptoměn. Mezi klíčové kroky k omezení obcházení sankcí patří posílení mezinárodní spolupráce mezi Evropskou unií, Spojenými státy a jejich asijskými partnery, zavedení přísné regulace finančního trhu pomocí forenzních nástrojů, jako je Blockchain Tracing, cílené sankce na zprostředkovatele a kombinace diplomatického tlaku s motivačními pobídkami.⁵ Severní Korea hraje taktéž významnou roli v zásobování zbraní a vojenské síly do Ruska.⁶

Šéf amerického velitelství v Indopacifiku, admirál Samuel Paparo, popisuje v článku pro The Guardian, že Severní Korea zásobuje Rusko až stovkami tisíc dělostřeleckých granátů, tisíci raket krátkého doletu a vojsky, pro boj proti Ukrajině. Podle admirála lze očekávat, že Pchjongjang obdrží protiletadlové systémy a rakety země-vzduch. Čína dodala Rusku 70 % obráběcích strojů pro výrobu zbraní a 90 % použitých čipů pro posílení válečné země. Je možné, že Moskva na oplátku asistuje Číně ve vývoji technologií pro ponorky, aby se pod vodou plavily tišeji a efektivněji. Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij uvedl, že Rusko taktéž verbuje čínské občany, ukrajinská rozvědka aktuálně registruje okolo 150 aktivních čínských žoldnérů, kteří působí s vědomím Pekingu na válečné frontě. Ať už v čínském nebo severokorejském případě, vždy se jedná o oboustranně výhodný obchod, ve kterém obě strany posilují své osobní ambice.⁷ Komerční banky v Rusku a Číně navíc maskují pravý původ transakcí smícháním prostředků z různých zdrojů, což téměř znemožňuje sledování transakce ze sankcionovanými subjekty. Tyto společnosti mohou provádět transakce

⁴ BROOKS, Robin a HARRIS, Ben. *Where did Russia's shadow fleet come from?*. Online. In: Brookings. February 27, 2025. Dostupné z: <https://www.brookings.edu/articles/where-did-russias-shadow-fleet-come-from/> [cit. 2025-04-11].

⁵ OCCRP. *Central Asia's Crucial Role in Russia's Evasion of Sanctions in Report 2024 - 2025*. Online. In: OCCRP. March 13, 2025. Dostupné z: <https://kiar.center/central-asias-crucial-role-in-russias-evasion-of-sanctions-in-report-2024-2025/> [cit. 2025-04-16].

⁶ THE MOSCOW TIMES. *G7 Urges North Korea, Russia to 'Cease Unlawful Arms Transfers'*. Online. In: The Moscow Times. May 31, 2024. Dostupné z: <https://www.themoscowtimes.com/2024/05/31/g7-urges-north-korea-russia-to-cease-unlawful-arms-transfers-a85287> [cit. 2025-04-16].

⁷ THE GUARDIAN. *China and North Korea aid to Russia poses security risk in Indo-Pacific region, says top US commander*. Online. In: The Guardian. Thu 10 Apr 2025 21.07 CEST. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us-news/2025/apr/10/china-north-korea-russia-ukraine-indo-pacific-security> [cit. 2025-04-16].

v rublech u ruských bank a v jüanech u čínských bank. Podle odhadů okolo 60-70 % veškerých ruských mezinárodních transakcí nyní funguje na tomto systému, který je pro západ zcela mimo jeho kontrolu.⁸

Rozpuštění fondu národního blahobytu

Od počátku invaze čerpá Moskva finance ze svého fondu národního blahobytu, který na počátku roku 2022 čítal 117 miliard amerických dolarů, v současnosti je to však blíže k 31 miliardám dolarů. Švédský ekonom Anders Åslund se domnívá, že by vyčerpání těchto financí mohlo být značně omezující pro válečné úsilí. Za předpokladu, že Rusko nebude moct financovat své zájmy, bude nutné učinit rozpočtové škrty. Sankce zabráňují Rusku půjčovat si finance od západních zemí a znemožňují přístup k aktivům v těchto státech. Podle Åslunda může prudká inflace, nedostatek pracovníků v zemi a klesající hodnota ruské měny výrazně omezit dlouhodobé vyhlídky Ruska na ekonomický růst.⁹

Klesající ceny ropy, stagnace většiny hospodářských sektorů s výjimkou obranného průmyslu a rostoucí tlak na centrální banku ke snížení úrokových sazeb podle článku Reuters signalizují prudké zpomalení celé ekonomiky. Doposud byl až 4% růst ruského HDP vyvolán obrovskými státními výdaji, ovšem nedostatek pracovních sil ve velkém počtu odvětví způsobil mzdovou spirálu, která vyvolala inflaci o více než 10 %. Centrální banka stanovila protiinflační úrokovou sazbu na 21 %, což výrazně omezuje podnikatelské investice. Zmíněný meziroční růst HDP v únoru 2025 klesl na 0,4 %, což je nejnižší úroveň od března 2023. Klíčová odvětví, jako je doprava, velkoobchod a těžba nerostných surovin, zaznamenávají výrazný pokles, zatímco růst průmyslové produkce se téměř zastavil. Tyto informace staví Moskvu do těžké situace, a i v případě, že země skutečně získá významnou část ukrajinského území, nebude mít zjevně dostatek volných prostředků pro efektivní správu tohoto teritoria. Zde se nabízí otázka, zda Rusku vůbec záleží na výsledku tohoto konfliktu, nebo zda je pro zemi důležitější být ve válečném stavu.¹⁰

Zpravodajský portál The Bell nepředpokládá, že by se Rusko mělo ocitnout na pokraji finančního kolapsu hned z několika důvodů. Fond národního blahobytu bude totiž v létě navýšen o 50 % (16 miliard amerických dolarů) díky příjmům z prodeje ropy a plynu. Tento fond však nepředstavuje ruský státní rozpočet, jedná se pouze o místo, kam plynou nadbytečné příjmy z prodeje ropy a plynu. V předválečném období Rusko tento fond využívalo především k vyrovnávání nízké poptávky po těchto surovinách a k ovlivňování kurzu rublu vůči zahraničním měnám. I pokud by tento fond byl plně vyprázdněný, neznamená to automatický kolaps ruského státu, protože Rusko stále disponuje značnými zlatými a devizovými rezervami.¹¹ Zlaté rezervy dosahují v únoru 2025 hodnoty přibližně 217 miliard dolarů¹², zatímco devizové rezervy činí zhruba 387 miliard dolarů¹³. Závažnější hrozbou pro ekonomiku mohou být náhlé výdaje a nepředvídatelné události. Inflační očekávání veřejnosti i výrobců zůstávají však poměrně vysoká.

⁸ QUÉNELLE, Benjamin. *How Russia circumvents Western sanctions by creating its own parallel economy*. Online. In: Le Monde. Friday, May 02, 2025. Dostupné z: https://www.lemonde.fr/en/economy/article/2025/03/04/how-russia-circumvents-western-sanctions-by-creating-its-own-parallel-economy_6738814_19.html [cit. 2025-04-17].

⁹ SOR, Jennifer. *Russia is on pace to run out of financial reserves by this fall, which would cripple war efforts, economist says*. 14.01.2025 [cit. 2025-04-19].

¹⁰ KORSUNSKAYA, Darya. *Russian economy slows sharply, with more turmoil on horizon*. Online. In: Reuters. April 8, 2025:19 PM GMT+2. Dostupné z: <https://www.reuters.com/markets/europe/russian-economy-slows-sharply-with-more-turmoil-horizon-2025-04-08/> [cit. 2025-04-19].

¹¹ THE BELL. *No, Russia isn't about to run out of money*. Online. In: The Bell. 15 Mar 2025. Dostupné z: <https://en.thebell.io/no-russia-isnt-about-to-run-out-of-money/> [cit. 2025-04-19].

¹² CEIC. *Russia Gold Reserves 1993 – 2025*. Online. In: CEIC data. Dostupné z: <https://www.ceicdata.com/en/indicator/russia/gold-reserves> [cit. 2025-04-19].

¹³ CEIC. *Russia Foreign Exchange Reserves 1994 – 2025*. Online. In: CEIC data. Dostupné z: <https://www.ceicdata.com/en/indicator/russia/foreign-exchange-reserves> [cit. 2025-04-19].

Kryptoměny a ruské sankce

Mezivládní organizace Financial Action Task Force upozorňuje na rostoucí zneužívání kryptoměn sankcionovanými subjekty k udržení kontroly nad aktivy, přičemž tyto prostředky lze následně převést na fiat měny.¹⁴

Úřad pro uplatňování finančních sankcí Spojeného království vydal zprávu ohledně užívání krypto-aktiv sankcionovanými subjekty pocházejícími z Ruska. Zde je uvedeno, že je téměř jisté, že válečná země používala alternativní platební metody, zejména kryptoměny, pro obcházení finančních sankcí Spojeného království vůči Rusku. Finanční společnosti poskytující bankovní i nebankovní služby taktéž neohlašovaly veškeré podezření jmenovanému úřadu, což také komplikovalo celé vyšetřování a prevenci zneužití. Podle zprávy existuje vysoká pravděpodobnost, že malá skupina zprostředkovatelů se pokoušela vydávat za legitimní vlastníky zmražených aktiv za účelem jejich využití pro ruské zájmy.¹⁵

Článek Reuters popisuje roli kryptoměn jako malou, avšak rostoucí složku ruského obchodu s ropou, zejména v transakcích mezi Indií a Čínou. Většina ruských obchodů s ropou je hrazena pomocí tradičních měn, ovšem již v minulosti se vyskytly příklady, kdy sankcionované státy užívaly tyto prostředky při maskování původu plateb. Země jako Írán nebo Venezuela využívaly kryptoměny pro vyhnutí se používání dolaru v obchodech s ropou. Fungování ruského modelu ilustruje následující příklad: čínský odběratel zaplatí za ruskou ropu obchodní společnosti, jež slouží jako prostředník, v jüanech na zahraniční účet. Tato společnost poté částku převede do kryptoměny, následně ji pošle na jiný účet, odkud je převedena na třetí účet v Rusku, a nakonec směněna na rubly.¹⁶ Rusko začalo používat kryptoměny rok poté, co Venezuela urychlila používání digitálních měn při vývozu pohonných hmot, jako reakci na znovu uvalené sankce Spojenými státy.¹⁷

Praní špinavých informací

Podle článku z Financial Times je Putin velmi zdráhavý, co se vyspělých technologií týče. V minulosti si žádal, aby lidé v jeho okolí používali pro zapisování poznámek psací stroje namísto počítačů či tabletů. Rusku bylo taktéž výrazně omezeno v nákupu západních technologií a procesorů. Z těchto důvodů zůstává ruské technologické odvětví mírně pozadu za ostatními vyspělými státy. Ruské ambice ve výpočetních technologiích však přetrvávají, zejména v oblasti umělé inteligence, kterou chce země vyvíjet na základě vlastních zpravodajských článků často psaných v souladu s kremelskou politikou. Podle analýzy by měl být přístup k pokročilým procesorům zcela vyloučen z jakýchkoliv jednání mezi USA a Ruskem. Ukrajínští spojenci by navíc měli podporovat odliv odborníků z Ruska, zejména těch specializovaných na jazykové modely AI.¹⁸

Moskva si toto uvědomuje, a proto spolupracuje s Čínou na výrobě nového jazykového modelu. Ovšem dle článku je pro Kreml důležitější ideologie před použitelností jazykového modelu. Přední kremelský ideolog Alexandr Dugin, prohlásil, že by Rusko mělo „vytvořit verzi umělé inteligence, která bez přemýšlení odpoví na otázku, komu patří Krym, nebo také Kyjev, Charkov a Oděsa.“ V době, kdy čínská společnost s aplikací DeepSeek dokázala, že lze vytvořit jazykové modely za zlomek původní ceny, jsou ruské globální ambice brzděny ideologickými omezeními, odlivem talentů a západními sankcemi. Před vpádem na Ukrajinu mělo Rusko možnost stát se jedním z lídrů, co se generování obrázků týče. V roce 2022 ruská společnost Sber představila model Kandinsky pro tvorbu obrázků z textu, který měl konkurovat

¹⁴ MOODY. *What has changed in the world of sanctions compliance and sanctions evasion?*. Online. In: Moody. Mar 10, 2025. Dostupné z: <https://www.moodys.com/web/en/us/kyc/resources/insights/changes-in-the-world-of-sanctions-compliance-and-evasion.html> [cit. 2025-04-20].

¹⁵ OFSI UK GOV. *Financial Services, Threat Assessment*. Online. In: UK GOV. 13 February 2025. <https://www.gov.uk/government/publications/ofsi-threat-assessment-reports> [cit. 2025-04-04].

¹⁶ HIRTENSTEIN, Anna a AIZHU, Chen. *Russia leans on cryptocurrencies for oil trade, sources say*. Online. In: Reuters. March 14, 2025:03 AM GMT+1. Dostupné z: <https://www.reuters.com/business/energy/russia-leans-cryptocurrencies-oil-trade-sources-say-2025-03-14/> [cit. 2025-04-20].

¹⁷ PARRAGA, Marianna. *Exclusive: Venezuela to accelerate cryptocurrency shift as oil sanctions return*. Online. In: Reuters. April 23, 2024:01 PM GMT+2. Dostupné z: <https://www.reuters.com/business/finance/venezuela-accelerate-cryptocurrency-shift-oil-sanctions-return-2024-04-22/> [cit. 2025-04-24].

¹⁸ MCFARLANE, Arthur. *Putin's AI blunder is a gift to opponents*. Online. In: Financial Times. Apr 2 2025. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/d11a3bab-301b-42f4-9c25-64ad6abe6c64> [cit. 2025-04-04].

západním řešením. Země disponovala početnou skupinou uznávaných technologických expertů, avšak po útoku na Ukrajinu došlo k zásadnímu obratu. NVIDIA ihned přestala dodávat veškeré grafické procesory do Ruska, podobně zareagovala TSMC. Taiwanská společnost vyrábějící polovodiče. Rusko se pokouší získat potřebné komponenty prostřednictvím Číny nebo Indie, avšak tamní firmy přistupují k obchodům opatrně, protože se obávají možných sankcí. Rusko také sužuje nedostatek IT specialistů, jelikož významné množství z nich opustilo zemi po započetí války. Množství z nich zůstalo v okolních zemích, převážně ve Spojených arabských emirátech, Gruzii, Arménii nebo Srbsku. Jelikož jsou platové i pracovní podmínky v těchto místech příznivější, je pravděpodobné, že se významná část těchto lidí již zde usídli. Protože Putin vnímá západní jazykové systémy jako hrozbu pro ruské hodnoty, Rusko se rozhodlo spolupracovat s Čínou na tvorbě svého vlastního modelu. Kreml by si přál vytvořit podobný model jako DeepSeek, ovšem nemá k dispozici stejné databáze, infrastrukturu nebo výzkumné výpočetní kapacity jako má Čína. Umělá inteligence se stává centrem nejen ekonomického ale také válečného světa. Je tedy možné, že pokud Rusko nedostihne zbytek světa v umělé inteligenci dnes, v budoucnu může strádat i v oblasti obranných technologií.¹⁹

S vědomím vlastních limitů v oblasti vývoje umělé inteligence se Moskva stále častěji uchyluje k diskreditaci a infiltraci západních modelů. Rusko investovalo značné prostředky od vytvoření zdánlivě věrohodných článků, ze kterých mohou jazykové modely čerpat informace pro zodpovídání uživatelských dotazů. Podle zprávy American Sunlight Project je k tomuto účelu používána síť Pravda (nezaměňovat s ruským časopisem Pravda), která vychází z faktu, že jazykové modely preferují informace ověřitelné z více domén, a proto systematicky publikuje články se zavádějícím obsahem, aby zahlcovala informační prostor.²⁰

Tato síť spuštěná v roce 2023 využívá pro šíření zavádějících či nepravdivých informací přibližně 182 domén působících ve více než 74 zemích a publikujících články v desítkách jazyků, včetně češtiny. Články, které jsou publikovány na této síti, mají zdánlivě působit, jako že jsou určeny pro čtenáře, v praxi však na mnohých těchto doménách chybí i základní funkcionality zpravodajských webů. Některé stránky postrádají vyhledávání napříč webem, základní navigační menu, nebo dokonce funkci posouvání stránky dolů. Podle serveru Bulletin of the Atomic Scientists nebyla uživatelská přívětivost důležitá při vytváření publikací, jelikož jsou články určeny výhradně pro modely umělé inteligence. Tato strategie se zásadně vymyká dosavadním způsobům šíření zavádějících informací, které výhradně mířily na obyvatelstvo jednotlivých států. Některé z článků publikovaných touto sítí se navíc objevují jako zdroje na stránkách Wikipedie, což může u uživatelů nevědomky legitimizovat nepravdivé informace, a to vše bez nutnosti potřeby jediného reálného čtenáře.²¹ Tato strategie využívá automatizované systémy k ovlivňování výstupů AI modelů, které následně šíří prokremelské narativy v globálním měřítku.²²

Západní země však již nejsou jediným cílem sítě Pravda, nově objevené geografické působení této sítě ukazuje její stopu také v zemích Afriky, Blízkého východu, Severní Ameriky, Asie a Tichomoří. Ve zprávě od American Sunlight Project jsou uvedeny možné preventivní akce, některé z nich jsou i politicky populární. Klíčovým krokem v tomto ohledu je informovat soukromé společnosti spravující modely umělé inteligence, a akademické instituce o existenci sítě Pravda pro zavedení příslušných a etických postupů pro filtrování dat.²³ Koordinace se státními agenturami může urychlit celý proces. Příkladem

¹⁹ DOBRYNIN, Sergei. *As DeepSeek Rises, Russia Falls Behind On AI*. Online. In: RadioFreeEurope. February 07, 2025 05:56 CET. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/deepseek-russian-ai-sber-yandex-kandinsky-censorship/33305704.html> [cit. 2025-04-05].

²⁰ NEJEDLY, Matěj. *Ruská síť zmanipulovala nejpobulárnější AI, lžou i česky, varují experti*. Online. In: Seznam zprávy. 21. 3. 2025 8:29. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-propaganda-kremlu-vyuziva-novinku-272132> [cit. 2025-04-06].

²¹ NEWPORT, Annie. JANKOWICZ, Nina. *Russian networks flood the Internet with propaganda*. Online. In: Bulletin of the atomic Scientist. March 26, 2025. Dostupné z: <https://thebulletin.org/2025/03/russian-networks-flood-the-internet-with-propaganda-aiming-to-corrupt-ai-chatbots/> [cit. 2025-04-06].

²² CHÂTELET, Valentin. LESPLINGART, Amaury. *Russia-linked Pravda network cited on Wikipedia, LLMs, and X*. Online In: DFR Lab. March 12, 2025. Dostupné z: <https://dfrlab.org/2025/03/12/pravda-network-wikipedia-llm-x/> [cit. 2025-04-09].

²³ AMERICAN SUNLIGHT PROJECT. *NEW REPORT: Russian propaganda may be flooding AI models*. Online. In: The American Sunlight Project. Feb 26 2025. Dostupné z: <https://www.americansunlight.org/updates/new-report-russian-propaganda-may-be-flooding-ai-models> [cit. 2025-04-09].

fungujícího modelu může být francouzský VIGINUM, který monitoruje zahraniční digitální interference a vyvíjí nástroje pro včasné varování, které by mohly sloužit jako vzor pro další státy.²⁴

Vlády mohou financovat vzdělávací kurzy zaměřené na mediální, digitální a AI gramotnost, které ve Finsku a Estonsku přinesly značný úspěch a podporují odolnost společnosti proti mylným informacím. Část financí na tyto kurzy může jít od samotných technologických společností poskytujících umělou inteligenci, jelikož ve svém byznysu těží primárně z informací tvořených lidmi, tudíž zde existuje určitý etický argument. S ohledem na aktuální protiregulační náladu ve Spojených státech, kde sídlí nejvýznamnější společnosti s jazykovými modely, není pravděpodobné, že by se tyto změny uskutečnily v blízké době, ovšem podcenit toto riziko může být dlouhodobě nebezpečné.²⁵

Závěr

Navzdory rozsáhlým sankcím uvaleným po roce 2022 Rusko nadále obchází tato omezení a financuje tak válku na Ukrajině. Mezi klíčové metody patří využití „stínové flotily“ tankerů pro prodej ropy nad cenovým stropem, spolupráce se zeměmi jako Kazachstán, Čína a Severní Korea pro obcházení obchodních omezení a zneužívání kryptoměn k maskování finančních transakcí. Současně Rusko investuje do ovlivňování západních AI modelů šířením nepravdivých informací skrze sítě jako Pravda, čímž se snaží kompenzovat vlastní technologické zaostávání. I když se ruská ekonomika potýká s problémy, jako je klesající HDP a inflace, země disponuje značnými finančními rezervami, a proto nehrozí její brzký finanční kolaps. Účinný boj proti ruským praktikám vyžaduje posílenou mezinárodní spolupráci, zavedení přísnějších finančních regulací, cílené sankce a investice do vzdělávání v oblasti mediální a digitální gramotnosti.

²⁴ AAPA FRANCE. *VIGINUM: French defense against cyber-attacks & fake*. Online. In: AAPA France. 17 April 2024. Dostupné z: <https://www.aapafrance.org/viginum-french-defense-against-cyber-attacks-fake-news/> [cit. 2025-04-09].

²⁵ NEWPORT, Annie. JANKOWICZ, Nina. *Russian networks flood the Internet with propaganda*. Online. In: Bulletin of the atomic Scientist. March 26, 2025. Dostupné z: <https://thebulletin.org/2025/03/russian-networks-flood-the-internet-with-propaganda-aiming-to-corrupt-ai-chatbots/> [cit 2025-04-06].

Daně

Radim Hanák

Aktuální vývoj otázky úroku z úroku hrazeného správcem daně

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 3-4, s. 46-48

Bližší pohled na fenomén anatocismu (úroků z úroků) hrazených správcem daně. Autor stručně shrnuje problematiku anatocismu při správě daní od r. 2011 do současnosti i vývoj judikatury. Charakterizuje problematiku úroků z pozdě připsaných úroků hrazených správcem daně, včetně aktuálního přístupu Finanční správy ČR, která s ohledem na nedávný nálezk Ústavního soudu zvolila vstřícný přístup při kompenzaci pozdě hrazených (předepisovaných) úroků. Rovněž zdůrazňuje, že plánovaná novelizace daňového řádu má zamezit jakémukoliv vzniku úroků z úroku hrazených správcem daně. - Poznámky. -- Článek není v čas. otištěn celý, pokračování pro předplatitele na www.dauc.cz.

Hana Zídková

Digitalizace a mezera DPH

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2025, č. 1, s. 29-32

Autorka shrnuje výsledky výzkumu, který se zabýval vlivem digitalizace veřejné správy na efektivitu výběru daně z přidané hodnoty v evropských státech. Nejprve identifikuje význam digitalizace pro výběr DPH, poté přibližuje problematiku mezery DPH a její výše ve státech EU (v r. 2022 dosahovala průměrné hodnoty 8,69 % v relativním vyjádření k teoretické daňové povinnosti). Vztah mezi digitalizací finanční zprávy a velikostí mezery DPH autorka zkoumá za použití E-government development indexu (EGDI) zveřejňovaného OSN. Analýza byla provedena na vzorku 26 členských států EU za období 2003-2020 prostřednictvím autoregresivního distribuovaného modelu zpoždění (ARDL). Ekonometrický model potvrdil, že digitalizace finanční zprávy, ale i procesů na straně podnikatelů, pomáhá k efektivnějšímu výběru DPH. - Poznámky.

Ivana Krylová

Digitální budoucnost DPH : jak ViDA mění pravidla hry

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2025, č. 1, s. 33-36

Jedním z významných kroků Evropské unie v oblasti modernizace daňového systému, aby odpovídal rychle se měnícímu digitálnímu prostředí, je balíček legislativních opatření "DPH v digitálním věku" (VAT in digital age - ViDA). Příspěvek charakterizuje impulsy pro reformu evropské DPH, legislativní stav této reformy a představuje tři klíčové pilíře změn (nový systém digitálního výkaznictví založený na elektronické faktuře - DRR; speciální pravidla pro plnění poskytovaná skrze elektronická rozhraní; jednotná registrace k DPH prostřednictvím rozšíření jednoho správního místa (OSS) a rozšíření režimu přenesení daňové povinnosti). Účinnost jednotlivých změn má být rozložena do období let 2025-2035. Autorka zdůrazňuje, že členské státy budou moci nadále uplatňovat vlastní pravidla fakturace pro domácí či mimo-unijní transakce a vyžadovat informace, které považují za nezbytné pro přípravu, podání a audit priznání k DPH.

Hendrik Arendt

Einheitliche Krypto-Compliance: Ein Überblick über den Entwurf des Kryptowerte-Steuertransparenzgesetzes

Standardizované dodržování předpisů v oblasti kryptoaktiv: přehled návrhu zákona o daňové transparentnosti kryptoaktiv

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 6, S. 288-292

Návrh německého prováděcího zákona směrnice o administrativní spolupráci v oblasti daní DAC8 (2023/2226/EU) představuje rozhodující krok v oblasti daňové transparentnosti příjmů z kryptoaktiv. Zaměříme-li se na standardizovaný rámec pro hloubkovou kontrolu a podávání zpráv pro poskytovatele kryptoměnových služeb, je zřejmé, jak úzce je návrh provázán se stávajícími požadavky MICAR a CARF, což pro společnosti představuje významné výzvy v oblasti dodržování předpisů. Právní rámec představuje balancování mezi transparentností a ochranou soukromí, ale také příležitost k etablování kryptoaktiv jako investiční třídy. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

By Anne Brockmeyer and Magaly Sáenz Somarriba

Electronic payment technology and tax compliance : evidence from Uruguay's financial inclusion reform [elektronický zdroj]

Elektronické platební technologie a dodržování daňových předpisů : zjištění z uruguayské reformy finanční inkluze

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 17 (2025), No. 1, p. 242-272

Autoři se na příkladu z Uruguaye zabývají vlivem finančních pobídek ve formě slevy na DPH na zavádění technologií pro elektronické platby a dodržování daňových povinností. Je zjištěno, že tyto pobídky zafungovaly pouze částečně, došlo k růstu karetních transakcí kvůli zvýšenému zájmu zákazníků platit kartou, míra zavádění technologií se však vlivem pobídek nezměnila a ani účinky v podobě zvýšeného dodržování daňových povinností se neprojeví. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/pol.20220434>

Hasan Basri Cifci and Roberto Ramos Obando

Enhancing tax treaty negotiations through the lens of representation

Posilování vyjednávání daňových smluv z pohledu reprezentace

Bulletin for international taxation, Vol. 79, (2025) No. 1, p. 16-28

Autoři se v příspěvku zabývají tím, jak vylepšit tzv. manuál a soubor nástrojů OSN, jež se týkají vyjednávání daňových smluv mezi rozvojovými a rozvinutými zeměmi. Účelem těchto pokynů je zabránit, aby nezkušené státy podepisovaly smlouvy, které pro ně budou nevýhodné. Daňové smlouvy se týkají primárně zahraničního obchodu, konečné důsledky však mohou pocítit všichni obyvatelé a podniky (rezidenti), např. už jen tím, že se změní objem vybraných prostředků na daních, což mj. ovlivní kvalitu veřejných služeb. Zmíněné pokyny ("UN Manual", "UN Toolkit") uvádějí i příklady nejlepší praxe. Článek nahlíží na problematiku z pohledu reprezentace - autoři zkoumají, jak pokyny OSN vylepšit tím, že bude upřednostněno zastoupení místních subjektů (rezidentů). Posouzeny jsou tři aspekty v souvislosti s reprezentací při vyjednávání: jmenování vyjednávačů, činnost vyjednávačů v procesu vyjednávání, jejich odpovědnost. Na základě těchto závěrů jsou navržena opatření, jak pokyny OSN vylepšit. - Poznámky.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Hoch mit den Steuern?

Vzhůru s daněmi?

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 65 (2.4.2025), S. 10-11

Srovnání postojů CDU/CSU a SPD k daňové politice a plánů obou politických stran na úpravu daňového mixu. Obě strany chtějí zvýšit horní hranici výše celkového odvodu, CDU/CSU preferuje snížení daňové zátěže střední třídy, SPD se kloní k větší daňové progresi. Článek stručně shrnuje výši nejběžnějších sazeb daní a odvodů a poukazuje na mezinárodní kontext (zejm. OECD), kde Německo patří mezi země s nejvyšší daňovou zátěží. Konfrontuje také tvrzení obou stran s realitou.

Mohamed Hemdan and Karolina Tetlak

The influence of remote work on the place of effective management under Article 4(3) of the OECD Model : remote work, remote POEM?

Vliv práce na dálku na místo skutečného vedení podle článku 4(3) vzorové smlouvy OECD : práce na dálku, místo skutečného vedení na dálku?

Bulletin for international taxation, Vol. 79, (2025) No. 1, p. 30-40

Autoři rozebírají, jak práce na dálku ovlivňuje určení tzv. místa skutečného vedení (place of effective management, POEM). POEM je definováno jako místo, kde se odehrávají klíčová obchodní rozhodnutí a rozhodnutí týkající se řízení, která jsou nezbytná pro činnost podniku. Místo skutečného vedení se stalo součástí vzorové smlouvy OECD v r. 1977. Určení místa vedení je rozhodné pro posouzení místa daňové rezidence. V článku jsou dopady rozmachu práce na dálku na určení POEM rozděleny do tří kategorií podle jejich velikosti (mírné, střední a vysoké dopady). Dále se autoři zabývají možnými důsledky vlivu práce na dálku na POEM (změna místa skutečného vedení do státu, ve kterém je vykonávána práce na dálku; místo skutečného vedení se nemění, ale ve státu, kde je vykonávána práce na dálku, vzniká stálá provozovna). Následně nastiňují možnosti, jak na tyto situace z pohledu podniku reagovat. - Poznámky.

Ondřej Málek

Lhůta pro stanovení daně ve světle nejnovějšího usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 231/2022-44

Bulletin advokacie, Sv. 2025, č. 4, s. 32-35

Nalézací rovina daňového řízení je materiálně omezena lhůtou pro stanovení daně. Daňový řád přitom vyžaduje pro stanovení daně vydání rozhodnutí v podobě platebního výměru nebo dodatečného platebního výměru. V rámci správy daní však dochází k situacím, kdy vyměřovací či doměřovací řízení nevede ve lhůtě pro stanovení daně k věcnému rozhodnutí. To může být způsobeno komplikovaností případu, liknavostí správce daně i dodatečným daňovým tvrzením daňového subjektu v samém závěru maximální lhůty pro stanovení daně. Článek se věnuje případům, kdy řízení nevede ke svému účelu vlivem uplynutí lhůty pro stanovení daně, a identifikuje dopady usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 231/2022-44 do jednotlivých procesních situací. - Poznámky.

Wendy Rodewald, Julia Pröll

Lieferungen von Ausrüstungs- oder Versorgungsgegenständen eines Beförderungsmittels an nichtunternehmerische Abnehmer und Ausfuhrlieferungen im nichtkommerziellen Reiseverkehr : ausreichende Klarheit durch BMF geschaffen?

Dodávky součástí vybavení nebo zásobování dopravních prostředků nepodnikatelským odběratelům a exportní dodávky v nekomerčním cestovním ruchu : objasnilo Spolkové ministerstvo financí problematiku dostatečně?

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 74, (2025) Nr. 7, S. 237-243

Spolkové ministerstvo financí (BMF) svým přípisem z 12.3.2025 (III C 3 – S 7133/00043/001/076) zaujalo stanovisko k problematice dodávek předmětů, sloužících k výbavě nebo zaopatření dopravních prostředků nepodnikatelským odběratelům. Přípis mění prováděcí výnos k dani z přidané hodnoty (Umsatzsteuer-Anwendungserlass, UStAE). Ministerstvo také vydalo aktualizované podmínky pro osvobození od daně v případě exportních dodávek v nekomerčním cestovním ruchu (III C 3 – S 7133/00034/002/019). Příspěvek přináší shrnutí nařízení, definuje pojmy dopravního prostředku a předmětů sloužících k výbavě nebo zaopatření a uvádí rozšíření platnosti § 6 odst. 3 zákona o DPH a podmínky pro osvobození od daně ve smyslu tohoto zákona. - Poznámky. -- Oba přípisy BMF jsou publikovány na s. 262-271.

By Brad Nathan, Ricardo Perez-Truglia, and Alejandro Zentner

My taxes are too darn high : why do households protest their taxes? [elektronický zdroj]

Mé daně jsou proklatě vysoké : proč domácnosti podávají protest proti svým daním?

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 17 (2025), No. 1, p. 273-310

V USA mají daňoví poplatníci u daně z nemovitosti možnost podat protest, a dosáhnout tak snížení své daňové povinnosti u této daně. Autoři zkoumají, co domácnosti motivuje protest podávat. Zjišťují, že rozhodnutí domácností ovlivňují očekávané úspory a faktory související s podáváním protestu, v článku označované jako "filing frictions" (např. náklady ztracené příležitosti spojené s vyplňováním formulářů, ale i tzv. "informační frikce", tj. povědomí, jak přesně postupovat). - Poznámky. Plný text dostupný z:

<https://doi.org/10.1257/pol.20220768>

Hannah von Below

Neue Entwicklungen in der Körperschaftsteuerpflicht von Betrieben gewerblicher Art : zugleich Besprechung von BFH v. 29.8.2024 - V R 43/21, FR 2025, 187

Nové vývojové trendy v povinnosti platit daň z příjmů právnických osob u průmyslových podniků včetně diskuse k rozhodnutí Spolkového soudního dvora ze dne 29.8.2024 - V R 43/21 (FR 2025, 187)

Finanz-Rundschau, Jg. 107, (2025) Nr. 7, S. 302-309

Bliže k otázce zdanění komerční výdělečné činnosti veřejného sektoru. Příspěvek se zabývá otázkami přípustnosti výdělečné činnosti veřejného sektoru a přípustnosti jejího zdanění v kontextu ústavního práva a se zvláštním přihlédnutím k rozhodnutí Spolkového soudního dvora z 29.8.2024 – V R 43/21. Podrobně se věnuje problematice řetězcové organizace podniků. - Poznámky. -- Rozsudek V R 43/21 je publikován ve Finanz-Rundschau č. 4/2025, s. 187-191.

Ivan Macháček

Paušální režim a paušální daň OSVČ v roce 2025

Účetnictví v praxi, Sv. 29, (2025) č. 3-4, s. 9-18

Od 1.1.2023 došlo k zavedení tří pásem paušálního režimu odvozených od výše a charakteru příjmů poplatníka. Článek ukazuje uplatnění paušální daně v r. 2025. Autor nejprve charakterizuje princip paušálního režimu a placení paušální daně i vstup poplatníka do paušálního režimu (dle § 2a zákona o daních z příjmů). Návazně vymezuje tři pásma paušálního režimu dle rozhodných příjmů, podmínky uplatnění paušální daně (dle § 7a ZDP), výše paušální zálohy v r. 2025 a možný přechod poplatníka mezi pásmy paušálního režimu. Poté přibližuje oznamovací povinnosti poplatníka v rámci paušálního režimu, daňové příznání a změny ve vztahu pojistného na důchodové pojištění OSVČ pobírajícího starobní důchod a paušální daně. Problematika je dokreslena několika příklady.

Zdeněk Burda

Prekluze ve vztahu ke kontrolám a daňovým příznáním : výběr z judikatury správních soudů

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 3-4, s. 49-56

Komentovaný výběr aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu ČR se zaměřením na prekluzi ve vztahu ke kontrolám a daňovým příznáním. V úvodu autor shrnuje závěry judikátů z předchozího období, dále představuje rozsudky týkající se otázek, zda mohou k různým plněním v rámci jedné daně a jednoho zdaňovacího období plynout různé prekluzivní lhůty; zda běží v případě zahájení kontroly na ztrátové období u daně z příjmů nová tříletá, či osmiletá prekluzivní lhůta; zda daňové příznání podané v rozporu se zákonem prodlužuje prekluzivní lhůtu; okamžiku zahájení kontroly a prekluze.

Zdeněk Morávek

Problematika zdanění zaměstnaneckých benefitů. (1)

Mzdová účetní, Sv. 31, (2025) č. 4, s. 20-29

Problematika zdanění zaměstnaneckých benefitů vychází zejména z § 6 zákona o daních z příjmů; zaměstnaneckým benefitem je plnění zaměstnavatele vůči zaměstnanci nad rámec odměny za práci. U každého takového příjmu je nutné rozhodnout, jakým způsobem příslušný benefit zdanit a zahrnout do vyměřovacího základu pro odvod pojistného. Autor rozebírá a na příkladech ilustruje daňový režim následujících zaměstnaneckých výhod: občerstvení na pracovišti; příspěvek na stravování; poskytování nealkoholických nápojů; příspěvek na sport, kulturu, rekreaci a zdravotnické služby; hromadné akce.

By Andreas Lichter, Max Löffler, Ingo E. Isphording, Thu-Van Nguyen, Felix Poege, and Sebastian Sieglloch
Profit taxation, R&D spending, and innovation [elektronický zdroj]

Zdanění zisku, výdaje na výzkum a vývoj a inovace

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 17 (2025), No. 1, p. 432-463

Autoři v příspěvku analyzují vliv daně ze zisku na výzkumné aktivity výzkumných útvarů podniků. Použita byla data z Německa. Autoři došli k závěru, že daně ze zisku mají negativní vliv na výdaje na výzkum a vývoj a na počet patentů. Dále byly odhaleny nerovnoměrné dopady daní na podniky na základě různých charakteristik (např. úvěrové omezení, možnost přesouvat výzkumné aktivity v rámci korporace, aj.). Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/pol.20220580>

Kunka Petkova and Stefan Greil

Simplifying transfer pricing through a risk-based approach : a unilateral proposal to reduce administrative and compliance costs

Zjednodušení převodních cen prostřednictvím přístupu založeného na riziku : jednostranný návrh na snížení administrativních nákladů a nákladů na dodržování předpisů

Bulletin for international taxation, Vol. 79, (2025) No. 1, p. 2-14

Autoři v příspěvku navrhuji metodu, jak zjednodušit posuzování přeshraničních transakcí se spřízněnými stranami z pohledu převodních cen. Metoda by mohla snížit náklady na dodržování předpisů týkající se převodních cen na straně daňových orgánů, pro plátce daně je pak výhodou snížení nejistoty. Východiskem je snaha OECD, OSN i EU upřednostňovat při auditu přístupy založené na riziku (tj. větší pozornost má být věnována rizikovějším transakcím, což snižuje administrativní břemeno u transakcí, které rizikové nejsou). Autoři konkrétně pracují s EBIT marží a s rentabilitou aktiv. Jak metoda funguje, je ukázáno na ilustračním příkladu. - Poznámky.

Emanuel Engelmann

Steuervergünstigungen für Forschung und Entwicklung und globale Mindeststeuer ("Pillar 2") : eine exemplarische Einordnung der FuE-Steuerentschrift sowie IP-Box

Daňová zvýhodnění pro vědu a výzkum a globální minimální daň ("Pilíř 2") : příkladné zařazení daňového odpočtu na vědu a výzkum a režimu IP-Box

Finanz-Rundschau, Jg. 107, (2025) Nr. 6, S. 257-269

Příspěvek pojednává o posuzování daňového odpočtu na vědu a výzkum a IP boxů jako elementárních daňových pobídek pro vědu a výzkum v rámci globální minimální daně, resp. tzv. Pilíře 2 BEPS. Obecně shrnuje problematiku zařazení pobídek pro vědu a výzkum do systému globálního minimálního zdanění (vč. zmíněných forem daňových dobropisů a IP boxů), a uvádí příklady jejich využití v Německu, Nizozemí, Francii a Velké Británii. Autor se blíže zabývá právní úpravou v uvedených zemích, včetně potenciálních implikací a možností dalších změn. - Poznámky.

Maurice Münch and Patrick Velte

Tax-related sustainability reporting : theoretical and normative implications from a European perspectives

Vykazování údajů o udržitelnosti v souvislosti s daněmi : teoretické a normativní důsledky z pohledu Evropy

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 1, p. 3-14

Různorodost zveřejňování daňových informací v rámci finančního a udržitelného vykazování vyvolává otázky související s nesjednocením daňových zpráv a zpráv o udržitelnosti. Autoři v článku zkoumají složky vykazování udržitelnosti v souvislosti s daněmi (tax-related sustainability reporting, TRSR) a jejich odvození ze stávajících standardů vykazování. Analyzují harmonizované vykazování dle evropské směrnice CSRD, dobrovolné vykazování dle standardu GRI i zveřejňování informací o dani z příjmů některými podniky a pobočkami dle jednotlivých zemí (public CbCR). Na základě teorií legitimacy a zainteresovaných stran autoři zdůrazňují potřebu regulace TRSR z evropského pohledu a představují inovativní koncept reportingu. - Poznámky.

Martina Navrátilová

Úrok z daňového odpočtu: právní úprava od 1.7.2017 do současnosti

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 3-4, s. 24-28

Článek přibližuje právní úpravu úroku z daňového odpočtu v § 254a daňového řádu, která byla účinná od 1.7.2017 do konce r. 2020. Autorka se zabývá důvody, proč tuto úpravu shledal Nejvyšší správní soud za souladnou s unijní právní úpravou, konkrétně s principem efektivity, se zásadou daňové neutrality a s principem rovnocennosti. Dále zkoumá právní úpravu účinnou od r. 2021 a dospívá k závěru, že s přihlédnutím k vývoji a výši inflace i tato úprava, resp. zákonná sazba stanovená ve výši poloviny úroku z prodlení, splňuje požadavky efektivity a daňové neutrality. Poté se zaměřuje na otázku, jak postupovat v případě, kdy osoba povinná k dani odmítá spolupracovat s daňovou správou, ztíží kontrolní postup a zapříčiní prodlení s vrácením nadměrného odpočtu DPH.

By Marius Brühlhart, Jayson Danton, Raphaël Parchet, and Jörg Schläpfer

Who bears the burden of local taxes? [elektronický zdroj]

Kdo nese břemeno místních daní?

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 17 (2025), No. 1, p. 464-505

Autoři zjišťují, kdo nese hlavní břemeno místních daní ve Švýcarsku. Docházejí k závěru, že u místních daní z příjmů připadá daňová zátěž zejména na vysoce příjmové bezdětné domácnosti. Nárůst místních daní z příjmů má progresivní charakter, a to více než u místní daně z nemovitosti. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/pol.20220462>

Michal Hanych

Zdanění kryptoměn

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2025, č. 1, s. 13-22

Komplexní shrnutí problematiky zdanění kryptoměn v ČR. Autor se nejprve věnuje definici kryptoměn, povaze virtuálních měn, jejich oceňování a účtování. Následně přibližuje zdanění kryptoměn daní z příjmů fyzických osob (předmět daně, osvobození příjmů, zdanění v rámci příjmů z podnikání, v rámci

ostatních příjmů a v rámci příjmů z nájmu); daní z příjmů právnických osob (výnosy, zařazení majetku, kurzové rozdíly, ocenění a těžba kryptoměn, nákup a prodej zboží a služeb za kryptoměnu); i DPH (směna kryptoměn, obchodování, aspekt platidla, aspekt služby, aspekt účasti na obchodní korporaci). Dále se podrobněji zabývá předmětem DPH u těžby kryptoměn, případným osvobozením od daně, ručení u plateb kryptoměnami i základem daně u platby kryptoměnou. - Poznámky.

Miloslav Kopřiva

Žádost o nevrácení přeplatku

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 3-4, s. 42-45

Vratitelný přeplatek na dani lze daňovému subjektu vrátit ve dvou režimech - na žádost a bez žádosti. V prvním případě je aktivita na daňovém subjektu, ve druhém se naopak žádá aktivita ze strany daňového subjektu nepředpokládá a správce daně vrátí přeplatek automaticky. Článek rozebírá nevrácení vratitelného přeplatku, správné určení časového horizontu pro podání žádosti o nevrácení a postup správce daně při řešení žádosti o nevrácení daňového přeplatku. Autor v té souvislosti upozorňuje na interpretační a aplikační problémy daňového řádu a problematiku ilustruje několika praktickými příklady.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2025, č. 8

Daňové řešení přerušení a ukončení podnikání v příkladech (s. 1-6); Dotazy a odpovědi: Školící video jako nehmotný majetek (s. 6-7); Technické zhodnocení majetku pořízeného na leasing (s. 7); DPH a prodej elektřiny obchodníkovi (s. 7); Příležitostný příjem - osvobození a daňové náklady (s. 7-8); Záloha na podíl na zisku po skončení účetního období (s. 8); Záloha na podíl na zisku a mezitímní účetní závěrka (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2025, č. 7

Místní příslušnost finančních úřadů v oblasti DPH (s. 1-6); Dotazy a odpovědi: DPH a registrace zahraniční osoby (s. 6); Oprava odpočtu daně u pohledávek po splatnosti (s. 7); DPH a nákup softwaru (s. 7); Prodej automobilu používaného i pro soukromé účely (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2025, č. 8-9

Nárok na odpočet daně od 1.1.2025 - u sportovních vozidel, lhůta pro uplatnění nároku, nárok na odpočet daně v poměrné výši, nárok na odpočet daně v krácené výši, nárok na odpočet při registraci (s. 1-6); Nové důvody pro promíjení pokuty za pozdní podání přiznání k DPH (s. 6-8); Dotazy a odpovědi: Oprava DPH za rok 2023, řádek 21 u přiznání k DPH (s. 9); Vratné obaly a evidence DPH (s. 10); Chybějící DIČ na dokladu (s. 10); Oprava DPH za společnost v insolvenční (s. 10); Zdanitelné plnění u přefakturace elektrické energie konečným spotřebitelům (s. 10-11); Poskytování ubytování a DPH (s. 11-12); Zednické práce pro městský úřad (s. 12).

Účetnictví v praxi

Sv. 29, (2025) č. 3-4

Novinky u pokuty za opožděné tvrzení daně - nové důvody pro promíjení pokuty (s. 4-8); Paušální režim a paušální daň OSVČ v roce 2025 (s. 9-18); Kdy se podává souhrnné hlášení? (s. 19-22); Reporting uhlíkového cla - CBAM (s. 23-24); ESG reporting - průřezové standardy ESRS 1 a ESRS 2 (s. 25-28); Odložená daňová povinnost (s. 29-31); Novela DPH 2025 - 460 zbytečností (s. 32-38); Nemoc v pracovněprávních vztazích a zdravotní pojištění (s. 39-41); Příležitostná výpomoc a zdravotní pojištění (s. 42-45).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Lea Šlampaiová

Emergence and evolution of financial economics

Vznik a vývoj finanční ekonomie

Ekonomické rozhledy, Vol. 54 (2025), No. 1, p. 1-19

Článek zkoumá rozdíly ve vývoji financí a ekonomie z hlediska historického a filozofického, a to se zaměřením primárně na vývoj finanční ekonomie. Ačkoli se tyto dvě disciplíny částečně překrývají, jejich základní rozdíly (matematické modelování v neoklasické ekonomii versus kvalitativní behaviorální poznatky) vedly k vnitřním napětím v rámci finanční ekonomie. Její institucionalizace jako vědecké disciplíny byla umožněna rozvojem finanční ekonometrie, teorie pravděpodobnosti a rovnovážných modelů. Dle autorky vedlo omezení racionálních modelů při zachycování reálného lidského chování k vzestupu behaviorální ekonomie, která klade důraz na psychologické a sociální faktory. Tento posun odráží trvalou potřebu sladit abstraktní modely s empirickým lidským chováním. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.53465/ER.2644-7185.2025.1.1-19>

Even priests need the free market

I kněží potřebují volný trh

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9441, p. 71

Co se mohou duchovní naučit od ekonomů? Ve většině vyspělých zemí světa dochází k poklesu zájmu o křesťanství. Článek v této souvislosti uvádí závěry různých odborných ekonomických studií, které zkoumaly faktory, jež by mohly tento trend zvrátit. Vedle řady jiných faktorů jsou diskutovány i daňové úlevy.

Ye Li

Fragile new economy : intangible capital, corporate savings glut, and financial instability

[elektronický zdroj]

Křehká nová ekonomika : nehmotný kapitál, přebytek firemních úspor a finanční nestabilita

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 4, p. 1100-1141

Autor v příspěvku zvažuje, zda může změna struktury výroby přispět k transformaci finančního systému. Studie je provedena na příkladu Spojených států a jejich přechodu na ekonomiku, pro kterou je charakteristický nehmotný kapitál. Podle autora je přechod na ekonomiku s nehmotným kapitálem, který nelze použít jako zástavu, spojen s akumulací úspor podniků, klesajícími úrokovými sazbami, nárůstem finančního zprostředkování a růstem hodnot na trhu s aktivy. Zjištění jsou součástí modelu, který poukazuje na akumulování rizika a křehkost nové ekonomiky. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20190650>

Divya Kirti

Lending standards and output growth

Úvěrové standardy a růst výstupu

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 76, 12 p.

Autor v článku zjišťuje, které faktory vedou ke zranitelnosti v oblasti makrofinancí. Autoři Minsky a Kindleberger již dříve přišli s teorií, že v "dobrých časech" dochází k erozi úvěrových standardů, po níž následuje období neočekávaného obratu v averzi k riziku a bolestivá korekce. Další z teorií pak poukazuje na skutečnost, že pákové financování (leverage) násobí negativní šoky. Autor v příspěvku kombinuje obě teorie - zkoumá interakci pákového financování a teorie Minského a Kindlebergera (tj. zhoršujících se úvěrových standardů). - Poznámky.

Susan Athey

Presidential address : the economist as designer in the innovation process for socially impactful digital products [elektronický zdroj]

Projev prezidentky Americké ekonomické asociace : ekonom jako designér inovačního procesu u digitálních produktů se společenským dopadem

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 4, p. 1059-1099

Autorka a v r. 2023 prezidentka Americké ekonomické asociace se ve svém příspěvku věnuje inovacím založeným na datech z ekonomického pohledu. Zejména se zabývá rolí komplexních experimentů při

měření společenských dopadů. Dále diskutuje, jak různé nástroje a poznatky z ekonomické vědy aplikovat v různých fázích inovačního procesu. - Poznámky. -- Příspěvek byl podkladem autorčiny přednášky pronesené na půdě Americké ekonomické asociace v lednu 2024. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.115.4.1059>

Gianluca Pallante, Mattia Guerini, Mauro Napoletano, Andrea Roventini

Robust-less-fragile : tackling systemic risk and financial contagion in a macro agent-based model
Robustní a méně křehký : zvládání systémového rizika a finanční nákazy v makroekonomickém multiagentním modelu

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 76, 22 p.

Autoři v příspěvku rozšiřují tzv. K+S (Schumpeter meeting Keynes) multiagentní model. Zavádějí do něj rozvíjející se mezibankovní síť na peněžním trhu. Banky jsou vystaveny riziku protistrany a hodnotí mezibankovní pozice s využitím zvláštního clearingového mechanismu ("NEVA"), který zajišťuje minimalizaci systémového rizika za minimálních předpokladů ohledně chování bank. Po zavedení mikroobezetnostní regulace, která zohledňuje strukturu sítě, může dojít ke snížení výskytu rizikových událostí. Zároveň autoři uvádějí, že lze navrhnout regulaci, která napomůže finanční stabilitě, ale zároveň nebude nadměrně zpříšňovat kapitálové požadavky. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Michael Kohajda, Martin Cahlík, Michal Koziel, Simona Kurtinová

Are central bank digital currencies a way to target cryptocurrencies?

Jsou digitální měny centrálních bank způsobem, jak se zaměřit na kryptoměny?

Právník, Vol. 164, (2025) No. 3, příl. Lawyer Quarterly No. 1/2025, p. 59-73

Článek se zabývá vzestupem digitálních měn centrálních bank (CBDC), zejména ve vyspělých ekonomikách, jako reakcí na rostoucí vliv soukromých kryptoměn v platebních systémech. Autoři se také věnují kryptoaktivům a jejich charakterizaci. Cílem CBDC je pomoci státům udržet kontrolu nad měnovou politikou a zajistit přístup k digitálním platebním službám. Mohou sice nabízet výhody, jako jsou rychlé a bezbariérové transakce, ale dle autorů je nepravděpodobné, že by přilákaly uživatele, kteří se o kryptoměny zajímají hlavně kvůli anonymitě nebo spekulativním investicím. Neočekává se, že by CBDC v širším měřítku ohrožovaly kryptoměny, ale mohly by konkurovat stablecoinům, ovšem skutečný dopad bude záviset na jednotlivých zemích a je obtížné jej predikovat. - Poznámky.

Muzaffarjon Ahunov, Leo Van Hove

Are you financially literate or not? : experimental evidence on discrepancies between two metrics

Jste finančně gramotní, nebo ne? : experimentální důkazy o nesrovnalostech mezi dvěma metrikami

Finance a úvěr, Vol. 75 (2025), No. 1, p. 59-75

Studie porovnává metriky dvou typů testů finanční gramotnosti (S&P a The Big Three) na vzorku malého rozsahu. Text si neklade za cíl dojít k závazným kvantifikačním výsledkům, ale na základě srovnání dvou metrik finanční gramotnosti načrtnout směry dalšího výzkumu, vycházející ze společných systematických prvků obou metod. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.32065/CJEF.2025.01.03>

Anna Coppola, Giovanni Urga, Alessandro Varaldo

Asset class liquidity risk indicators : timing the risk in the European and US equity and bond markets

Ukazatele rizika likvidity u různých tříd aktiv : načasování rizika na evropských a amerických akciových a dluhopisových trzích.

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 76, 31 p.

Autoři v příspěvku sestavují indikátory rizika likvidity pro různé třídy aktiv. Indikátory jsou sestavené agregováním finančních, měnových a úvěrových proměnných. Likvidita je zkoumána na 6 trzích (evropských i amerických) v časovém období 2007-2023. S pomocí navržených indikátorů lze zhodnotit proběhlá období napětí na trzích. - Poznámky.

Elias Demetriades, Panagiotis N. Politsidis

Bank lending to fossil fuel firms

Bankovní úvěry společnostem zabývajícím se fosilními palivy

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 76, 16 p.

Autoři zkoumají, do jaké míry banky při poskytování půjček zohledňují klimatické riziko. Analyzována byla data o 80 tis. půjčkách z let 2001-2021. Je zjištěno, že půjčky společnostem zabývajícím se fosilními palivy bývají o min. 7 % dražší ve srovnání s půjčkami firmám z jiných sektorů. Zároveň je zjištěno, že objemy půjček těmto firmám bývají o cca 22 % větší. Podle autorů z toho vyplývá, že banky sice zohledňují klimatické riziko, poskytovat půjčky firmám podílejícím se na znečišťování životního prostředí však nepřestávají. - Poznámky.

Pedro J. Cuadros-Solas, Carlos Salvador, Nuria Suárez

Banking supervisory architecture and sovereign risk

Architektura bankovního dohledu a svrchované riziko

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 76, 26 p.

Autoři v příspěvku zkoumají na příkladu evropského Jednotného mechanismu dohledu (SSM), zda architektura dohledu v bankovníctví ovlivňuje svrchované (suverenní) riziko. Je zjištěno, že toto riziko klesá, pokud největší banky začnou podléhat nadnárodnímu dohledu místo národnímu. Dopady implementace SSM jsou ovlivněny vlastnostmi bankovního sektoru a národním institucionálním prostředím. - Poznámky.

Jae Hun Shim

Bubbles, banking and monetary policy

Bublina, bankovníctví a měnová politika

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 76, 14 p.

V článku je předložen kvantitativní makroekonomický model s bankami, majetkovými bublinami uvnitř bank a nedokonalou strukturou finančního trhu. Je ukázáno, prostřednictvím kterých kanálů náhlé prasknutí bubliny vyvolá recesi. Rovněž je analyzována role měnové politiky "leaning against the wind" v bublinové ekonomice. - Poznámky.

By Antje Berndt, Darrell Duffie, and Yichao Zhu

The decline of too big to fail [elektronický zdroj]

Úpadek institucí označovaných jako "too big to fail"

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 3, p. 945-974

Autoři se v příspěvku zabývají dopady změn, které nastaly ve způsobu řešení insolvence systémových bank ("too big to fail") po světové finanční krizi. Je zjištěno, že pravděpodobnost záchrany problémových institucí z veřejných zdrojů klesla, vzrostly náklady na dluhové financování velkých bank a klesla tržní hodnota vlastního kapitálu těchto bank. Věřitelé nyní očekávají výrazně větší ztráty, pokud se významná finanční instituce přiblíží insolvenční. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20220846>

Selim Elekdag, Drilona Emrullahu, Sami Ben Naceur

Does FinTech increase bank risk-taking?

Zvyšuje fintech riskování ze strany bank?

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 76, 29 p.

Autoři analyzují, jak fintechové aktivity ovlivňují riskování ze strany finančních zprostředkovatelů. Konkrétně na datech z databáze s více než 10 tis. finančními zprostředkovateli zkoumají, zda zvýšená konkurence vlivem fintechových aktivit podporuje spíše finanční stabilitu nebo naopak riskování (v odborných diskuzích se objevují oba názory). Docházejí k závěru, že vyšší konkurence podporuje riskování, za určitých podmínek však může dojít i k jeho poklesu. - Poznámky.

Mihaela Simionescu, Javier Cifuentes-Faura

Empirical insights on inflation, financial development and income inequality in Central and Eastern European countries

Empirické pohledy na inflaci, finanční vývoj a příjmovou nerovnost ve středo- a východoevropských zemích

Finance a úvěr, Vol. 75 (2025), No. 1, p. 29-58

Studie zkoumá vztah inflace, příjmových rozdílů a finančního vývoje v zemích střední a východní Evropy na základě dat z let 2004-2022. Zjištění ukazují, že inflace má pozitivní dopad na příjmovou nerovnost (prohlubuje ji) a finanční vývoj vykazuje negativní asociaci s příjmovou nerovností v dlouhodobém měřítku. Vyvinutější finanční systémy mohou snížit příjmové rozdíly zprostředkováním přístupu k půjčkám a finančním službám, zejména při důrazu na finanční inkluzi pro širší segmenty obyvatelstva. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.32065/CJEF.2025.01.02>

Hell is other people's currencies

Dolar a jeho postavení v nové knize K. Rogoffa

The Economist, Vol. 455, (2025) No. 9444, p. 63

Autor komentuje novou knihu K. Rogoffa "Our dollar, your problem", jež se zabývá postavením americké měny v srdci globálního obchodního a finančního systému, mj. i v kontextu prezidentství D. Trumpa a jeho dopadů na americkou a světovou ekonomiku (protekcionismus, slábnoucí důvěra v americkou ekonomiku i klesající důvěra investorů). Rogoff, bývalý hlavní ekonom MMF, vydal několik původně "provokativních knih", které se posléze dostaly do mainstreamu, již v minulosti. Podle autora článku je Rogoff nejpersvědčivější, když píše o "zkouškách", které dolar způsobil menším ekonomikám (Brettonwoodská dohoda, fixní měnové kurzy navázané na dolar). Nejvíce se obává vnitřních hrozeb v USA. Myšlenka, že by dolar mohl přijít o svoji roli náhle, se může zdát nereálná, podobně nereálně však v minulosti vypadaly i jiné události, ke kterým nakonec došlo.

Michael Maisch

Larry Fink sieht den Dollar durch Bitcoin bedroht

Larry Fink vidí bitcoin jako ohrožení pro dolar

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 64 (1.4.2025), S. 29

Vedoucí investičního fondu Blackrock L. Fink poukazuje na rostoucí rizika pro postavení dolaru jako světové rezervní měny. Mezi přední příčiny řadí rostoucí americký státní dluh, který se od r. 1989 ztrojnásobil, a náklady na obsluhu dluhu dosáhly 952 mld. USD. Trvajícím růst hrozí permanentním deficitem státního rozpočtu USA. Sílicí konkurencí dolaru se v mezinárodním měřítku může stát bitcoin, jehož atraktivita pro investory vzhledem k sílicímu tlaku na dolar roste. Zmiňuje také odhad Mezinárodního měnového fondu, podle něhož by snížení obchodních bariér na vnitřním trhu EU na úroveň států USA zvýšilo ekonomickou produktivitu prostoru o 7 %.

By Matteo Benetton, Alessandro Gavazza, and Paolo Surico

Mortgage pricing and monetary policy [elektronický zdroj]

Cenotvorba u hypoték a měnová politika

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 3, p. 823-863

Autoři se na příkladu Velké Británie a opatření "Funding for Lending Scheme" zabývají tím, jak opatření centrálních bank ovlivňují ceny hypoték. Prezentován je model poptávky po hypotékách a konkurence mezi věřiteli. Věřitelé nabízejí dvousložkové tarify, které se skládají z úrokových sazeb a poplatků za poskytnutí hypotéky. Při zavedení opatření centrální bankou snižují věřitelé úrokové sazby a zvyšují poplatky. Opatření centrální banky vedla k růstu poskytování hypoték, zákaz poplatků za poskytnutí by pak poskytování hypoték omezil. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20211229>

Kamila Herinková

Pravidla vytváření a distribuce investičních nástrojů při poskytování investičních služeb jako součást ochrany investorů

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 17, (2025) č. 1, s. 35-43

Právní úprava poskytování investičních služeb vychází ze dvou základních východisek, kterými jsou zejména efektivita a důvěryhodnost finančního, respektive kapitálového trhu a ochrana investorů. Oblast

právní úpravy týkající se ochrany investorů se zaměřuje především na poskytování dostatečných a přesných informací zákazníkům a na transparentní způsob nabízení a prodeje investičních nástrojů, včetně vyhodnocování informací od zákazníků. Článek představuje klíčové povinnosti v rámci požadavků na řízení produktů s ohledem na jejich zařazení do rámce dalších nástrojů na ochranu investorů a poukazuje na možné aplikační nejasnosti (především v souvislosti se stále častějším poskytováním investičních služeb prostřednictvím internetových a mobilních aplikací či s nezbytností zjišťovat cíle zákazníků týkající se udržitelnosti již ve fázi před samotnou nabídkou investičních nástrojů). - Poznámky.

Wenhao Li

Public liquidity and financial crises

Veřejná likvidita a finanční krize

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 2, p. 245-284

Článek zkoumá, jak veřejná likvidita ovlivňuje finanční krize prostřednictvím pojištění likvidity, kdy banky využívají veřejnou likviditu jako samopojištění proti potenciálním problémům s financováním. Autor vytváří model, který se opírá o tři klíčové frikce – omezení vlastního kapitálu bank, krátkodobé půjčky (runnable debt) a kapitálovou nelikviditu – a zjišťuje tak vztah mezi veřejnou likviditou a reálnými ekonomickými výsledky. Empirické a modelové důkazy tento mechanismus podporují a ukazují, že zvýšení veřejné likvidity může snížit závažnost krize, podpořit úvěrování a zvýšit produkci. Avšak také zvyšuje finanční páku finančního sektoru a jeho zranitelnost vůči šokům. Model odpovídá dynamice kolem krize v r. 2008 a naznačuje, že první čtvrtletí bylo účinnější než třetí čtvrtletí. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/mac.20210412>

Yupeng Lin, Xin Liu, Anand Srinivasan

Regulatory uncertainty and TARP

Regulační nejistota a program TARP

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 76, 17 p.

Program finanční pomoci TARP (Troubled Asset Relief Program) zavedla americká vláda v r. 2008 v reakci na finanční krizi. Autoři v příspěvku s využitím dat z tohoto programu zkoumají vliv bankovních bailoutů na bankovní klienty, kteří jsou závislí na bankovním financování. Je zjištěno, že velké banky přijímající pomoc z programu TARP omezují nabídku úvěrů zmíněným klientům v období po ukončení TARP, což je způsobené regulační nejistotou i shromažďováním likvidity. - Poznámky.

Frank Wiebe

Riskantes Spiel mit dem Dollar

Riskantní hra s dolarem

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 61 (27.3.2025), S. 40

Komentář si všímá klesající důvěryhodnosti amerického dolaru jako rezervní měny v souvislosti s řadou chaotických opatření Trumpovy administrativy. Podle MMF zatím stabilita dolaru a mezinárodního peněžního systému narušena není, klesající důvěra Evropy ve spolehlivost dolaru v krizových obdobích však podle autora demonstruje význam důvěryhodnosti americké politiky pro mezinárodní význam dolaru.

Alin Marius Andries, Steven Ongena, Nicu Sprincean

Sectoral credit allocation and systemic risk

Poskytování půjček různým sektorům a systémové riziko

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 76, 23 p.

Autoři se zabývají vztahem mezi dynamikou poskytování úvěrů různým sektorům v různých zemích a systémovým rizikem na úrovni bank. Konkrétně se jedná o poskytování úvěrů domácnostem vs. firmám a sektorům s obchodovatelnými vs. neobchodovatelnými statky (tradables vs. nontradables). Použit je soubor dat z časového období 2000-2014 ze 417 bank a 46 zemí. Zjištěno je např., jak rizika u půjček daným typům subjektů souvisí s velikostí banky či rozvinutostí státu. - Poznámky.

Martin Mandel, Jan Vejmělek

Shaping inflation expectations in the Czech economy : a case of financial analysts and corporate managers

Utváření inflačních očekávání v české ekonomice : případ finančních analytiků a korporátních manažerů

Statistika, Vol. 62, (2025) No. 1, p. 18-32

Blíže k mechanismu utváření inflačního očekávání ve skupinách finančních analytiků a korporátních manažerů. Příspěvek shrnuje rozdíly v postojích k inflačnímu výhledu a cílování ČNB, úspěšnost předpokladů jmenovaných skupin v ročním a tříletém horizontu a zkoumá racionalitu formování jejich stanoviska. Dochází k závěru, že obě dotazované skupiny nedosahují kritérií racionálního rozhodování podle Pesarana a Famy, zejména v ročních horizontech pak vykazují značnou chybovost. Průzkum vychází z dat za období 1999-2024 a prokazuje značnou nekonzistenci mezi očekáváním meziroční inflace a jejím skutečným vývojem. Věnuje se roli ČNB v utváření inflačního očekávání ve jmenovaných skupinách. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.54694/stat.2024.50>

Spotřebitelský úvěr

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 5, Aktualita s. ii

Shrnutí cílů a obsahu zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, a informace k připravované novele tohoto zákona. Z důvodu nových požadavků předpisové základny EU zpracovalo ministerstvo financí novelu, která nastoluje podmínky pro subjekty poskytující a zprostředkující spotřebitelský úvěr tam, kde nejsou dosud vůbec upraveny, nebo kde stávající podmínky neodpovídají nové podrobnější a přísnější unijní úpravě. Změnou dochází k rozšíření působnosti zákona na bezúplatné úvěry, doplňují se pravidla pro reklamu, postup při posuzování úvěruschopnosti a principy při jednání se spotřebiteli. Zvyšuje se také důraz na svobodné a informované rozhodnutí spotřebitele o sjednání smlouvy, prohlubují se informační povinnosti a zásady jednání se spotřebitelem v prodlení a vymáhání dluhu.

Magdalena Swacha-Lech, Robert Kurek

Success drivers of equity crowdfunding campaign : empirical evidence from Poland

Faktory úspěchu kampaní crowdfundingu zaměřených na kapitál : empirické důkazy z Polska

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 28 (2025), No. 1, p. 82-97

Studie zkoumá faktory úspěchu kapitálového crowdfundingu (ECF) v Polsku. Na základě údajů z průzkumu mezi 49 společnostmi, které se zúčastnily crowdfundingových kampaní, autoři zjistili, že vnímání tohoto nástroje jako strategického prostředku pro získávání znalostí o trhu a produktech významně zvyšuje pravděpodobnost úspěchu kampaně. Naopak vnímání nástroje čistě jako zdroje financování snižuje šance na úspěch. Tyto závěry jsou v souladu s širšími evropskými trendy, které naznačují, že crowdfunding v Polsku se postupně mění z metody financování poslední instance na jeden z možných strategických přístupů. Autoři doporučují podnikatelům, aby ke zlepšení výsledků kampaní využívali nefinanční výhody crowdfundingu, jako je zpětná vazba od investorů a poznatky o trhu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.15240/tul/001/2024-5-024>

Makram El-Shagi, Yishuo Ma

Twelve blind men and the PBoC

Dvanáct slepých mužů a Čínská lidová banka

Finance a úvěr, Vol. 75 (2025), No. 1, p. 2-28

Studie se zabývá 12 vybranými významnými případy změn v peněžní politice Čínské lidové banky (People's bank of China, PBoC) na základě širšího výběru odborné literatury. Ustavuje systém hodnocení, založený na míře přenosu těchto změn na makroekonomické proměnné (produktivita, cenová hladina, úrokové sazby). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.32065/CJEF.2025.01.01>

Úvěry na bydlení loni rekordně vzrostly

Profi poradenství & finance, Sv. 13, (2025) č. 1, s. 40-41

Zhodnocení stavu hypotečního trhu v r. 2024 a charakteristika trendů pro r. 2025. V minulém roce poskytly banky a stavební spořitelny nové hypotéky za 228 miliard korun, což představuje meziroční nárůst o 83 %. Pokud trh udrží dynamiku, pak by objem nových hypoték v r. 2025 mohl dosáhnout úrovně 250 miliard korun (10% meziroční nárůst). Průměrná hypoteční sazba se v prosinci nepatrně

dále snížila na 4,80 % a většina klientů v očekávání budoucích výhodnějších sazeb volí kratší fixaci hypoték. Graf ukazuje vývoj objemu úvěrů a průměrné úrokové sazby hypoték v ČR za období 2010-2024. -- K tématu vývoje hypoték viz s. 42-43.

Miloslav Paracka

Variables affecting emergency buffer in personal finance

Proměnné ovlivňující pohotovostní rezervu v oblasti osobních financí

Ekonomické rozhledy, Vol. 53 (2024), No. 4, p. 214-228

Článek zjišťuje faktory, které pozitivně ovlivňují schopnost evropských domácností udržet si rezervu pro případ nouze, se zaměřením na měsíční hrubý příjem, osobní finanční aktiva a čisté jmění. Analyzována jsou data z výběrového šetření Finanční situace domácností v EU (HFCS), která probíhala v letech 2010, 2014, 2017 a 2021 pod dohledem ECB. Ačkoli se předpokládá, že hlavním faktorem je měsíční příjem, zjištění ukazují, že finanční aktiva mají nejsilnější korelaci a to okolo 65 %. Domácnosti, které mají dostatečné finanční rezervy, zpravidla žijí v zemích s vyššími příjmy a mají více než trojnásobek osobních finančních aktiv a dvojnásobek čistého bohatství oproti domácnostem bez takových rezerv. Dle autora patří Slovensko mezi země s nedostatečnými rezervami. Článek naznačuje, že zlepšení finančního vzdělávání a podpora akumulace finančních aktiv může lépe podpořit vytváření rezerv oproti růstu samotného příjmu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.53465/ER.2644-7185.2024.4.214-228>

Guillaume Rocheteau

When money dies : the dynamics of speculative hyperinflations [elektronický zdroj]

Když peníze umírají : dynamika spekulativních hyperinflací

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 4, p. 1301-1337

Autor se z teoretického pohledu zabývá tzv. spekulativní hyperinflací. Jako "spekulativní hyperinflace" se označuje situace, kdy v modelu měny s nuceným oběhem je hodnota měny nejprve pozitivní, postupně ale v nekonečném časovém horizontu konverguje k nule. V příspěvku je charakterizován bod rovnováhy (ekvilibrum) za různých podmínek (dělitelnost měny, preference, tržní struktura, aj.). Autor mj. určuje, za jakých podmínek "peníze umírají" v konečném časovém horizontu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20231008>

Změna právní úpravy v souvislosti s posílením pravomocí orgánů dohledu nad bankami a jeho nezávislosti

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 6, příl. Legislativa, s. ii

Informace o vládním návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úpravou činnosti poboček zahraničních bank z jiných než členských států, úpravou některých přestupků a v souvislosti s posílením pravomocí orgánů dohledu a jeho nezávislosti. Návrh zákona plní transpoziční povinnost vůči unijním právním aktům (směrnice č. 2024/1619/EU - CRD VI; nařízení č. 2024/1623/EU - CRR III). Návrh zákona je také posledním krokem k provedení dohody Basel III, konkrétně upravuje rámec obezřetnostního dohledu některých finančních institucí. Nad rámec implementace tohoto standardu obsahuje novou unijní harmonizovanou úpravu zejm. v oblasti správního trestání, přístupu k pobočkám ze třetích zemí, pravomocí orgánů dohledu při převodech aktiv nebo závazků, nabývání a zcizování významných účastí úvěrových institucí a posuzování členů vedoucího orgánu a osob zastávajících klíčové funkce.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 33, (2025) č. 4

Guvernér Aleš Michl získal hned dvě mezinárodní ocenění (s. 6); ČNB úspěšně zakončila první fázi revize měnové politiky (s. 7); Kybernetická bezpečnost je pro nás naprostou prioritou - rozhovor s J. Haubovou, členkou představenstva KB (s. 14-17); Integrace ESG rizik do posouzení úvěrového rizika (s. 18-21); Co přinese tzv. simplifikační omnibus? (s. 22-23); Udržitelnost není jen reporting: co bude dál s udržitelnými financemi v EU? - Omnibus I (s. 24-25); Změny v zákoně o spotřebitelském úvěru aneb co nového v regulaci (s. 26); DORA je tady a měli byste být připraveni (s. 27-29); Finanční vzdělávání? Projektů je spousta!

(s. 36-37); Inovace a regulace: sektor úvěrového financování pod lupou (s. 38); ČNB: Inovace a organizační změny musí jít ruku v ruce s posilováním firemních hodnot (s. 39-41) a související rozhovor na s. 42-45; Nemovitostní fondy vs. crowdfunding: která cesta je pro investory výhodnější? (s. 46-47).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Joseph Stiglitz ; rozhovor vedl Julian HeiBler

"Trump gefährdet auch den Dollar"

"Trump ohrožuje i dolar"

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 15, S. 32-33

Rozhovor s nositelem Nobelovy ceny za ekonomii J. Stiglitzem o ekonomické devastaci USA způsobené prezidentem Trumpem. Stiglitz vidí americkou ekonomiku na pokraji recese a radí Evropě, aby se přiblížila Číně.

Lucia Johanesová

Factors of regional distribution of EU support to NGOs projects in the Czech Republic and Slovakia
Faktory regionálního rozložení podpory EU pro projekty nevládních organizací v České republice a na Slovensku

Ekonomické rozhledy, Vol. 54 (2025), No. 1, p. 36-54

Článek analyzuje hlavní faktory, které vysvětlují regionální rozdíly v rozdělování finanční podpory EU pro projekty nevládních organizací v České republice a na Slovensku v časovém období 2014-2020. Dle autorky směřuje podpora EU spíše do regionů s nižší úrovní terciárního vzdělávání, nižším HDP na obyvatele a nižší mírou nezaměstnanosti, což je v rozporu s dřívějšími studiemi. Financované projekty se zaměřovaly především na rozvoj lidského kapitálu a infrastrukturu, zejména na Slovensku. V České republice mělo lepší regionální řízení a autonomie pozitivní vliv na přidělování finančních prostředků. Dle závěru zaostává rozvoj občanské společnosti za hospodářským růstem a autorka zdůrazňuje potřebu pokračovat v regionální podpoře a nadále zkoumat účinnosti projektů nevládních organizací financovaných z prostředků EU. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.53465/ER.2644-7185.2025.1.36-54>

Sam Fleming, Claire Jones

The fog of trade war engulfs the globe

Chaos obchodní války pohlcuje svět

Financial Times, Vol. 2025, No. 41926 (26.4.2025), p. 5

Článek popisuje změnu vyjadřování Trumpovy administrativy v souvislosti s rostoucími ekonomickými dopady její obchodní politiky. Ministr financí Bessent se pokusil zmírnit napětí a uklidnit spojence ohledně závazků USA vůči institucím jako MMF a Světová banka. Snahy o uvolnění napětí ovšem zastiňují protichůdné signály a nejistota ohledně směřování politiky. Vzhledem k obtížné předvídatelnosti zahraniční politiky byly zhoršeny globální ekonomické prognózy MMF z lednových 3,3 % ročního HDP na 2,8 % a naopak rostou obavy z vážných narušení dodavatelských řetězců. Navzdory náznakům uklidnění situace mnozí pochybují, že v dohledné době dojde ke konkrétnímu pokroku, a vlády i trhy se proto připravují na pokračující nejistotu a potenciální rizika recese.

Harold James ; rozhovor vedli Maja Brankovic, Dieter Schnaas

"Ein Spiel mit dem Pulverfass"

"Hra se soudkem střelného prachu"

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 16, S. 20-23

Rozhovor s ekonomickým historikem H. Jamesem, který je přesvědčen, že americký prezident Trump se svou politikou, při níž Spojené státy oslabují samy sebe, neuspěje. Očekává, že z toho bude těžit Čína a Evropa předpovídá světlou budoucnost.

The thing about Europe**Evropa a její problémy**

The Economist, Vol. 455, (2025) No. 9443, p. 26

Úvaha o tom, v čem se Evropa liší od jiných regionů, proč její problémy nejsou v porovnání se světem zdaleka tak zásadní a zda má evropský životní styl a model fungování šanci v dnešním světě přetrvat.

Konrad Fischer, Tobias Gürtler, Rüdiger Kiani-Kreß, Artur Lebedew, Annina Reimann, Martin Seiwert, Henryk Hielscher

Die Umrüstung**Přeměna**

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 15, S. 14-21

Němečtí dodavatelé automobilového průmyslu mají problémy. Velcí i malí se nyní spoléhají na perspektivní obranný sektor. Článek se zabývá otázkou, zda tato cesta může fungovat.

Informatika. Počítače

Agata Kulikowska, Ewa Wszendybyl-Skulska

Energy companies' readiness for the digital transformation of the purchasing process**Připravenost energetických společností na digitální transformaci nákupního procesu**

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 28 (2025), No. 1, p. 33-55

Studie zkoumá překážky i faktory podporující digitální transformaci v nákupních procesech energetických společností v Polsku. Na základě kvalitativních rozhovorů s vedoucími pracovníky osmi velkých energetických společností autorky identifikují deset klíčových překážek digitální transformace a navrhují pět mechanismů k jejich překonání. Úspěšná digitální transformace závisí především na efektivním řízení změn, jasné digitální strategii, zvyšování kvalifikace pracovníků, robustní datové infrastruktúře a aktivním zapojení zaměstnanců i managementu. Autorky zdůrazňují, že digitální pokrok v energetickém sektoru závisí na organizačních změnách. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.15240/tul/001/2025-5-004>

Anežka Karpjáková

Problematika elektronických důkazů poskytnutých úvěrovými institucemi v kontextu phishingových platebních podvodů

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 17, (2025) č. 1, s. 18-21

Platební podvody patří mezi jedny z největších internetových hrozeb jak pro jednotlivce, tak pro obchodní společnosti. Článek je rozdělen do tří částí. První část se věnuje obecnému představení právního rámce odpovědnosti za neautorizované platební transakce, možnostem uplatnění daného nároku klientem a současnému postoji bank k daným případům. V druhé části je obecně představena charakteristika elektronických důkazů. Následně je v poslední části proveden rozbor možných důkazních prostředků, které mohou úvěrové instituce použít jako důkazy ve svůj prospěch v civilních řízeních, včetně autorčina doporučení. - Poznámky.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Robin Brooks ; rozhovor vedli Jens Münchrath, Frank Wiebe

"Wenn China sich mit Abwertungen wehrt, ist der Teufel los"**"Pokud se bude Čína bránit znehodnocením měny, otevře tím Pandořinu skříňku"**

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 72 (11.4.2025), S. 8-9

Rozhovor s R. Brooksem, mj. současným ekonomickým ředitelem washingtonského IIF. Zabývá se obratem americké celní politiky k protekcionismu, až izolacionismu, a jeho možnými příčinami, mezi něž může patřit klesající výkon americké ekonomiky a kurz dolaru. Blíže se věnuje obchodní válce s Čínou a jejím možností obranných opatření, zejména řízenému snížení hodnoty jüanu. Jeho 10% pokles by znamenal silný zásah do amerického vnitřního trhu. Důrazná čínská odvetná reakce by postihla i americké technologické koncerny. Dále se rozhovor zabývá rizikem americké stagflace, návrhem na „staleté dluhopisy“, reakcemi na americkou celní politiku a mezinárodněpolitickými preferencemi Evropy a USA.

Florian Kolf

"Zölle zerstören Tausende Existenzen von US-Onlinehändlern" : Trumps Zollkrieg

"Cla zničí existenci tisíců amerických online obchodníků" : Trumpova celní válka

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 77 (22.4.2025), S. 22-23

Spojené státy zavádějí od května (resp. od června ve vyšší uvedené sazbě) cla na zásilky menší hodnoty čínské provenience ve výši 120 % hodnoty zásilky, nebo fixně minimálně 200 dolarů. Opatření cílí především na internetová tržiště typu Temu nebo Shein. To může mít širší dopad i na domácí americké obchodníky: podle průzkumu společnosti Pulse tvoří čínské zboží více než 50 % nabídek na Amazonu, přes 70 % amerických online obchodů pak dováží zboží převážně nebo zcela z Číny. Zavedením opatření roste riziko dosavadních praktik uvádění falešné země původu zboží.

Daniel Goffart

Auge um Auge, Zoll um Zoll?

Okno za okno, clo za clo?

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 16, S. 24-27

Americký prezident Trump ignoruje EU. Předsedkyně Evropské komise von der Leyenová bojuje za řešení a za svou pověst. Digitální daně a vzájemná cla nebo okouzlení Trumpa? Brusel stále hledá svou cestu.

Roula Khalaf, Henry Foy, Andy Bounds

Brusel open to taxing Big Tech if Trump talks fail, von der Leyen says

Brusel je otevřen zdanění velkých technologických firem, pokud jednání s Trumpem selžou, říká von der Leyenová

Financial Times, Vol. 2025, No. 41914 (11.4.2025), p. 1, 3

Podle vyjádření předsedkyně Evropské komise U. von der Leyenové je Evropa připravena uvalit odvetná cla na společnosti poskytující digitální služby, které by primárně zasáhly velké americké společnosti (Google, Facebook a Meta), pokud nebudou vyjednávání o celní politice se Spojenými státy uspokojivá. Jedním z možných opatření je uvalení daně na příjmy z reklam pro digitální společnosti. Podle předsedkyně EK je Evropská unie připravena zjednodušit obchod mezi Spojenými státy a EU, což je na stole již delší dobu, ovšem nepředpokládá, že taková jednání budou úspěšná.

Kana Inagaku, Edward White, Patricia Nilsson

Can China rescue Europe's carmakers?

Může Čína zachránit evropské výrobce automobilů?

Financial Times, Vol. 2025, No. 41918 (16.4.2025), p. 15

Dle respondentů začínají někteří výrobci automobilů v Evropě imitovat funkcionality jejich čínských protějšků, což je něco, na co si evropské firmy stěžovaly před dvaceti lety. Evropské podniky uzavírají dohody o spolupráci s čínskými výrobci, jako příklad uvádějí autoři společnosti Volkswagen, Mercedes-Benz, Stellantis a BMW. EU se snaží vyjít vstříc těmto spolupracím. Dohody přicházejí v době, kdy Evropská unie drží 45% clo na dovoz čínských elektromobilů, v Evropě klesá poptávka po elektromobilech kvůli vyšším cenám a Čína má aktuálně převis nabídky elektromobilů nad poptávkou. Z obav o evropské výrobce si však Evropa nechce tyto ryze čínské automobily plně pustit na svůj trh. Článek dále popisuje vztahy německých výrobců s čínským trhem. Podle autorů právě díky Číně tyto společnosti vyrostly do současné velikosti. Je možné, že Peking a Brusel budou nuceni k užší spolupráci, jelikož Evropa pociťuje slabší konkurenceschopnost a Čína zase potřebuje exportní trh pro své nadměrné výrobní kapacity.

Andrew Mitchell

Deutsch-britisches Zusammenrücken

Německo-britské sbližování

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 74 (15.4.2025), S. 16

Komentář britského velvyslance v Berlíně A. Mitchella se zabývá možnostmi spolupráce Velké Británie a Německa na bilaterální úrovni v oblastech obchodu, bezpečnosti i celní a migrační problematiky.

Axel Höpner, Bert Fröndhoff

Europa hemmt sich selbst : Exporte

Evropa se brzdí sama : vývoz

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 59 (25.3.2025), S. 20-21

Z analýzy společnosti Deloitte a Bundesverband der deutschen Industrie vyplývá, že náklady, vzniklé v souvislosti se současným posunem americké celní politiky směrem k protekcionismu jsou srovnatelné s náklady, které vznikají na základě evropských regulací vnitřního trhu. Podle MMF navzdory bezcelní zóně tvoří náklady spojené s regulacemi 44 % všech nákladů vnitrounitního trhu. Téma snížení byrokratické zátěže v rámci EU je aktuálnější v souvislosti s nejasnou, avšak jasně protekcionistickou celní politikou USA, která by v případě realizace všech avizovaných opatření mohla snížit evropský export do USA o zhruba 3 %.

Sam Fleming, Owen Walker, Andy Bounds

The global dash to diversity trade

Globální závod o diverzifikaci zahraničního obchodu

Financial Times, Vol. 2025, No. 41915 (12.4.2025), p. 5

Článek informuje o evropských, asijských a jihoamerických ekonomikách a o jejich úsilí snížit závislost na Spojených státech a diverzifikovat svůj zahraniční obchod. Tato iniciativa přichází poté, co americký prezident oznámil výši cel, která hodlá uvalit na globální obchodní partnery. Na tato cla výrazně reagovala Čína stanovením 125% výše cel na dovoz amerických produktů. Ještě před oznámením výše celních sazeb ale ministerstva obchodu po celém světě zintenzivnila diplomatické úsilí o navázání nových vztahů, které by nezahrnovala USA. Evropa opět navazuje v minulosti pozastavená vyjednávání o užší obchodní spolupráci s Brazílií, Argentinou, Mexikem a Austrálií, ovšem kvůli dlouhotrvajícím farmářským protestům mohou být diskuze o importu zemědělských a živočišných produktů do Evropy komplikací. Závěrem článek shrnuje možné scénáře, jak by tato situace mohla vyústit.

Holger Görg

Handelspolitik in stürmischen Zeiten

Obchodní politika v bouřlivých časech

Monatsbericht des BMF, Jg. 2025, Nr. 3, S. 12-15

Komentář se zabývá německou pozicí na mezinárodním trhu, zejm. ve vztahu k USA a Číně. Autor poukazuje na nesrovnatelnou velikost ekonomik, a z toho vyplývající nutnost integrace do mezinárodních obchodních struktur, zejm. EU (dále Mercosur či ASEAN), a na možnosti reakce EU na jednostranné kroky Číny a USA. - Poznámky.

J. Blume, T. Bürgerhausen

Hat Trump die Märkte manipuliert?

Manipuloval Trump trhy?

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 72 (11.4.2025), S. 9

Oznámení o 90denním pozastavení cel osobně prezidentem D. Trumpem frází o „dobré příležitosti k nákupu“ vyvolává podezření z cílené manipulace akciovými a komoditními trhy. Článek cituje analýzu serveru Unusual whales o vývoji opcí ETF Nasdaq "QQQ", který po oznámení stoupl z původního kurzu okolo 460 USD o více než 2000 %. Způsob oznámení čelí kritice především ze strany demokratických členů Kongresu.

How a dollar crisis would unfold

Jak by se mohla vyvíjet krize dolaru

The Economist, Vol. 455, (2025) No. 9444, p. 9

Dolar jako měna by měl zajišťovat bezpečí, v poslední době je však spíše zdrojem obav. Stabilita amerických aktiv, na kterou investoři po desetiletí spoléhají, je založena na předpokladu nízké inflace pod dohledem Fedu a americké vlády nakloněné cizincům i jejich penězům. S příchodem D. Trumpa se tyto zdroje stability otřásl. USA hrozí kvůli protekcionismu recese, zhoršuje se fiskální situace a investoři tak začínají pochybovat. Článek rozebírá, jaké důsledky by mohlo přinést oslabení poptávky po amerických dluhopisech a jak by na případnou krizi Spojené státy mohly reagovat. Potřebná opatření by nemusela být přijata včas a případná krize by se mohla z dluhopisů rozšířit do zbytku finančního systému. Oslabení postavení dolaru by mohlo vyvolat destabilizaci světového finančního systému. -- Viz i další související příspěvky na s. 57-61 (Check your privilege; The euro's moment; Collateral damage).

Sabine Gusbeth

Chinas Vergeltungsarsenal : Zollstreit

Čínský arzenál odplaty : spor o cla

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 76 (17.4.2025), S. 12-13

Přehled možných odvetných opatření proti americkým clům, jimiž disponuje čínská vláda. Článek jmenuje využití dominantního postavení v globálních dodavatelských řetězcích, výrobní kapacity amerických koncernů (zejm. technologických firem Apple a Tesla) v Číně a řízenou devalvací měny.

Nassos Stylianou, Joe Leahy, William Langley, Edward White

Is China's trade juggernaut unstoppable?

Je čínský obchodní kolos nezastavitelný?

Financial Times, Vol. 2025, No. 41912 (9.4.2025), p. 17

Čína potřebuje zmírnit dopady uvalených amerických cel na svou ekonomiku. Zvýšení obchodních bariér způsobí, že část čínských výrobců bude své produkty vyvážet do jiných zemí, což může opět vyvolat reakci tamních politiků. Peking bude muset zavést stimulační balíčky pro tyto společnosti anebo záměrně snížit kurz čínského jüanu pro kompenzaci možných následků. Čínská produkce je skoro dvojnásobná oproti vnitrostátní spotřebě, což znamená, že Čína potřebuje zahraniční odbyt zboží. Podle článku je Čína dominantní hlavně ve výrobě baterií (největší výrobce autobaterií do elektrických vozidel BYD, největší výrobce klasických baterií CATL a také výzkumné centrum pro baterie Ganfeng Lithium, třetí největší výrobce lithia). Čínský přímý export do USA se postupně snižuje od prvního mandátu Trumpa, na druhou stranu se zvyšuje export do rozvíjejících se ekonomik, které poté výrazně zvyšují své exporty do Spojených států. Jedná se zejména o Thajsko, Mexiko, Brazílii, Vietnam a Indonésii.

Robin Wigglesworth, Kate Duguid, Costas Mourselas, Ian Smith

A love-hate relationship with hedge funds

Láska a nenávisť k hedgeovým fondům

Financial Times, Vol. 2025, No. 41925 (25.4.2025), p. 15

Americký trh s dluhopisy se stal křehčím v důsledku nárůstu vysoce pákových strategií hedgeových fondů, v tomto ohledu zmiňuje článek zejména obchodování s basis a swap spread, které využívají malé cenové rozdíly mezi dluhopisy a deriváty. V období stability pomáhají tyto obchody potlačovat výnosy a poskytovat likviditu, ale v případě volatility trhů mohou vyvolat turbulence, jak se ukázalo během krize covid-19 v r. 2020 a znovu na počátku r. 2024. I přes regulační snahy omezit tyto praktiky se hedgeové fondy brání, oslabují dohled a vystavují trh riziku. S klesající zahraniční poptávkou a rostoucí emisí dluhu se podle autorů americká vláda stále více spoléhá na tyto volatilní strategie hedgeových fondů k financování svých aktivit, což vytváří nejistou rovnováhu mezi stabilitou trhu a dostupným úvěrováním.

Lisandra Flach

Mehr Handel und mehr Europa in Zeiten globaler Unsicherheit

Více obchodu a více Evropy v časech globální nejistoty

Monatsbericht des BMF, Jg. 2025, Nr. 3, S. 7-11

Komentář se zabývá situací Německa v kontextu mezinárodní politiky a mezinárodních vztahů s důrazem na vývoj na začátku r. 2025. Poukazuje na hlubokou integraci Německa do struktur mezinárodního obchodu a na exportní orientaci německé ekonomiky, dále upozorňuje na význam bezpečnostněpolitického rozměru mezinárodních obchodních vztahů a na riziko jednostranné závislosti na dovozu. Autorka zdůrazňuje nutnost minimalizace rizik prostřednictvím pragmatické obchodní politiky a posílení vnitřního trhu EU jako stabilizačního faktoru. - Poznámky.

Martin Greive

Die Milliardenkosten des Zoll-Kriegs

Miliardové náklady na celní válku

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 76 (17.4.2025), S. 8-9

Podle zjištění německého Institut der deutschen Wirtschaft (IW) by mohla celní politika Trumpovy administrativy (v případě zavedení 20% cel na EU) snížit produktivitu německého hospodářství do r. 2028 až o 290 miliard eur (1,6 % HDP). USA sice cla proti 75 zemím od 9. dubna na 90 dní pozastavila, výjimku však tvoří importy z Číny. Čína v reakci uvalila na americké importy cla v bezprecedentní výši 145 %.

Článek se věnuje rozboru efektivity cel jako nástroje kontroly čínských importů do USA, zmiňuje možnost potenciálně vyšší atraktivity německých exportů před čínskými (a tedy mírně pozitivního efektu). Náklady na cla pro celou EU vyčísluje IW pro období do konce r. 2028 na 780 miliard až 1,1 bilionu eur.

Daniel Goffart, Julian Heißler, Martin Roos

Na dann prost!

Tak na zdraví!

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 14, S. 22-25

Šampaňské, whisky, auta: EU se připravuje na celní konflikt s USA. Dokáže však Evropa tento tlak ustát?

Harry Dempsey, Camilla Hodgson, Kana Inagaki, Edward White

Rare earths controls raise supply fears

Omezení dodávek vzácných zemin vyvolává obavy o jejich dostupnost

Financial Times, Vol. 2025, No. 41922 (22.4.2025), p. 7

Peking zpřísnil vývozní omezení na vzácné zeminy, které jsou nezbytné pro výrobu elektromobilů, větrných turbín a vojenské techniky, jako reakci na cla uvalená Spojenými státy. Omezení, která se týkají těžkých a středně těžkých minerálů vzácných zemin, jako je dysprosium a terbium, by mohla v důsledku omezených globálních zásob vést k zastavení výroby automobilů v řádu měsíců. Většina automobilek má zásoby pouze na 2–3 měsíce, a proto se společnosti snaží zajistit alternativní zdroje. Opatření, která vyžadují vývozní licence a zakazují zpětný vývoz do USA, signalizují strategické vyostření obchodních vztahů. Země jako Japonsko se obrací na nové dodavatele, např. na australskou společnost Lynas, ale nemusí se jim podařit včas navýšit dodávky, aby zabránily narušení výroby. -- K tématu viz také HN č. 94/2025 (19.5.2025), s. 2.

Reed Smoot, eat your heart out

Reed Smoot by mohl závidět

The Economist, Vol. 455, (2025) No. 9443, p. 66

V článku jsou srovnána ohlášená a zatím dočasně pozastavená americká cla na dovoz zboží ze zahraničí s předchozími "epizodami" protekcionismu, zejména v USA. Je ukázáno, že obdobná cla v minulosti nebyla zdaleka tak radikální, resp. že jejich dopady nebyly zásadní. Výraznější důsledky měla cla za americké občanské války, oproti dnešku se ovšem lišil kontext (mj. byla tehdejší ekonomika méně závislá na dovozu). A i v té době byla protekcionistická opatření nakonec odsouzena. Opatření v míře avizované Spojenými státy v dnešní době jsou bezprecedentní, bezprecedentní budou pravděpodobně i jejich důsledky. - Název článku odkazuje na jméno spoluautora dovozních cel v USA ve 30. letech 20. století.

Juan David Barbosa

The state of judicial review in anti-dumping and other measures : global perspectives and shared challenges

Aktuální situace soudního přezkumu antidumpingových a dalších opatření : celosvětová perspektiva a společné výzvy

Global trade and customs journal, Vol. 20, (2025) No. 3, p. 145-147

Úvodník k monotematickému číslu o soudním přezkumu antidumpingových opatření. V čísle jsou obsaženy články k soudnímu přezkumu v různých jurisdikcích, konkrétně jde o tyto země: Argentinu, Brazílii, Ekvádor, EU, Indonésii, Jordánsko, Malajsii, Mexiko, Pákistán, Jihoafrickou republiku, Thajsko, USA, Ukrajinu. V úvodníku jsou shrnuty různé problémy, se kterými se jurisdikce potýkají, jako např. omezený rozsah soudního přezkumu, nedostatek specializovaných soudů, zpoždění či rozpory mezi národním a mezinárodním obchodním právem. -- Situaci v Evropské unii se věnuje článek na s. 170-180.

Torsten Riecke

Steuer geschenk gegen Trumps Strafzölle

Daňový dar proti Trumpovým clům

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 65 (2.4.2025), S. 12

Ačkoli drží Velká Británie vůči USA bezmála vyrovnanou obchodní bilanci, není navzdory specifickým vztahům vyjmuta z řady cel, uvalených Spojenými státy na Evropu. 20% dovozní cla mohou dále zpomalit zotavování britské ekonomiky a jejich zavedení je oznámeno nedlouho po oznámení škrtů v britském systému sociálního zabezpečení. Návrh vychází z dlouhodobé britské strategie "special relations" s USA, v jejichž rámci obě strany jednájí o bilaterální ekonomické dohody o technologických firmách.

By Stefano Federico, Fadi Hassan, and Veronica Rappoport

Trade shocks and credit reallocation [elektronický zdroj]

Šoky v oblasti zahraničního obchodu a přerozdělení úvěrů

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 4, p. 1142-1169

Příspěvek se zabývá liberalizací v oblasti zahraničního obchodu a s ní souvisejícím omezením nabídky úvěrů. Je zjištěno, že banky, jejichž portfolio půjček se soustředí na sektory vystavené konkurenci z Číny, čelily po vstupu Číny do Světové obchodní organizace nárůstu tzv. špatných půjček (nonperforming loans). Kvůli tomu posléze omezily nabídku úvěrů, a to nejen firmám v dotčených sektorech. Omezení půjček následně ovlivnilo zaměstnanost, investice i výstup. Použité soubory dat zahrnovaly data o půjčkách italským firmám i data o dovozech z Číny. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20200704>

Podnik a podnikání

Is cash king?

Jak důležité je držet peníze?

The Economist, Vol. 455, (2025) No. 9443, p. 58

Vyplatí se podnikům prodávat aktiva a shromažďovat peníze po vzoru známého amerického investora W. Buffetta? Z analýz a finančních ukazatelů nevyplyvá, že by se to podnikům mělo vyplatit, spíše se objevují nevýhody, z nichž nejzásadnější jsou vysoké náklady obětované příležitosti.

Oliver Rieckers

Nachlese zur Hauptversammlungssaison 2024 und Ausblick auf 2025. (Teil 1)

Přezkum sezóny valných hromad v roce 2024 a výhled na rok 2025. (1. část)

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 7, S. 374-379

Článek shrnuje trendy a vývoj valných hromad, které lze pozorovat v sezóně 2024 a poskytuje výhled na nadcházející sezónu 2025. Informuje také o aktuálních soudních rozhodnutích s významem pro praxi valných hromad. Tato část se zaměřuje na zkušenosti s virtuální valnou hromadou. Pozornost je věnována také usnesení "Say on Climate" a "Say on Pay". - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9. 2. část článku viz Der Betrieb 8/2025, s. 444-449.

Ondřej Trubač, Martin Hrachovina

Počet případů přesunu majetku slovenských podnikatelů do ČR stoupá

Právní rádce, Sv. 33, (2025) č. 1, s. 14-15

Na konci r. 2024 působilo v České republice více než 25 tisíc slovenských podnikatelů. Autoři identifikují důvody přesunu podnikání ze Slovenska do ČR a přibližují možnosti, jak lze na území ČR podnikatelskou činnost provádět, a to jak s nutností inkorporace samotné entity (nejčastěji právnické osoby, obchodní společnosti) v ČR, tak i bez ní. Díky evropské regulaci a zejména pravidlu svobody usazování mohou slovenští občané bez nutnosti občanství či trvalého pobytu podnikat v ČR za stejných podmínek jako čeští občané a také za stejných podmínek založit odštěpný závod či právnickou osobu. Výběr vhodného způsobu výkonu podnikatelské činnosti je nutné posoudit i z hlediska daňových dopadů.

Michala Špačková

Z jedné kapsy do druhé – optimalizace dividendové politiky prostřednictvím scrip dividendy

Bulletin advokacie, Sv. 2025, č. 4, s. 36-41

Cílem článku je analyzovat právní povahu scrip dividendy, vymezit její definiční znaky a předejít dva způsoby jejího využití v praxi. To vše za účelem představení této zvláštní formy akciové dividendy jako možné reakce na poptávku po výplatě podílu na zisku v penězích v situacích, kdy je takový způsob řešení ekonomicky nevýhodný pro společnost i její akcionáře. - Poznámky.

Pojišťovnictví. Sociální péče

The tyranny of TikTokkers who turn up

Tyranie Tiktokerů, kteří se přihlásí

The Economist, Vol. 455, (2025) No. 9442, p. 26

Britská vláda dlouho předpokládala, že lidé nemají obecně tendenci hlásit se o dávky, na které mají nárok. Tento trend se ale vlivem sociálních sítí otáčí a někdy i s nečekanými důsledky. Jako příklad je v článku uvedeno zavedení nové podmínky pro nárok na jednu z dávek, příspěvku na vytápění (winter fuel allowance). Na tuto dávku měli původně nárok všichni britští penzisté, čerpala ji ovšem pouze třetina. Současná britská vláda zavedla nové omezení s cílem ušetřit a zredukovala okruh osob, které dávku mohou čerpat. Nutné je, aby daná osoba byla příjemcem jiné dávky, tzv. příspěvku k penzi (pension credit). Došlo však k tomu, že o 81 % vzrostl počet osob, které se přihlásily k příspěvku na penzi, tj. původně očekávaný předpoklad úspor se nenaplní. Veřejnost má obecně nyní větší povědomí o tom, na co má nárok, a Británie s tím bude muset pracovat (buď budou muset vzniknout nové omezující podmínky pro čerpání, nebo bude nutné najít způsob, jak přislíbenou podporu zaplatit).

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

The \$9 question

Otázka za 9 dolarů

The Economist, Vol. 455, (2025) No. 9442, p. 63

Africký stát Malawi přijímá uprchlíky, ti musí žít v táborech, nemají povoleno pracovat a na živobytí dostávají 9 dolarů měsíčně od OSN. V článku se s ohledem na to řeší, jak funguje ekonomika, pokud všichni její obyvatelé mají stejný příjem a nesmějí pracovat (chybí zde rozhodování mezi volným časem a prací používané v ekonomické vědě).

Suzi Ring, Martin Arnold, Ellesheva Kissin

The case for paying whistleblowers

Případ placení oznamovatelů

Financial Times, Vol. 2025, No. 41924 (24.4.2025), p. 17

Článek zkoumá rizika a dopady, kterým čelí britští whistlebloweři při nahlašování nekalých činností jejich zaměstnavatelů. Navzdory tomu, že regulační orgány jako FCA (Financial Conduct Authority) podporují nahlašování nesprávného jednání, jednotlivci často čelí závažným osobním a finančním dopadům, včetně ztráty zaměstnání, hrazení nákladů na soudní řízení a profesní izolace. Na rozdíl od zemí jako USA, Jižní Korea a Nigérie, které nabízejí značné finanční pobídky a ochranu, ve Spojené království dlouhodobě brání zavedení takových systémů kulturní a institucionální překážky. Nicméně mediálně známé skandály a rostoucí tlak ze strany zájmových skupin a regulačních orgánů postupně tlačí Spojené království k reformám. Mezi návrhy změn patří vytvoření nezávislého úřadu pro oznamovatele a přijetí modelu „platby za výsledky“ podle amerického vzoru, i když přetrvávají obavy ohledně motivace k oznamování a důvěry veřejnosti.

Sebastian Graves

Does unemployment risk affect business cycle dynamics?

Ovlivňuje riziko nezaměstnanosti dynamiku hospodářského cyklu?

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 2, p. 65-100

Článek rozvíjí model, který zkoumá, jak riziko nezaměstnanosti a likvidita aktiv vzájemně působí na zesílení agregátních šoků. Pokud vzroste riziko nezaměstnanosti, domácnosti se přesunou od nelikvidních k likvidním aktivům, což snižuje agregátní poptávku a zhoršuje nezaměstnanost, čímž se proces zacyklí. Model odráží empirická zjištění, že chudší a méně likvidní domácnosti zažívají v době nezaměstnanosti větší pokles spotřeby. Ukazuje také, že zvýšené riziko nezaměstnanosti snižuje nelikvidní investice, což podporuje mechanismus útěku k likviditě. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/mac.20220071>

Martin Fritz

Das Land (fast) ohne Streiks

Země (téměř) bez stávek

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 12, S. 36-37

Kolo kolektivního vyjednávání bez výstražných stávek? To se v Německu a dalších evropských státech stává jen zřídka. Ale kolektivní vyjednávání může fungovat i jinak - jak ukazuje příklad Japonska.

Matthias Dütsch, Clemens Ohlert, Arne Baumann

The minimum wage in Germany : institutional setting and a systematic review of key findings

Minimální mzda v Německu : institucionální rámec a systematický přehled klíčových zjištění

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 245, (2025) No. 1-2, p. 113-151

Článek se zabývá zavedením, vývojem a dopady zákonné minimální mzdy v Německu od jejího ustanovení v r. 2015. Minimální mzda byla úzce vázána na vývoj mezd sjednaných v kolektivních smlouvách, dokud ji politické rozhodnutí nezvýšilo na 12 eur/hod v r. 2022. Toto legislativní zvýšení, které se dotklo 5,8 milionu pracovníků a 23 % firem, mělo větší dopad než prvotní zavedení minimální mzdy: mzdový růst pro přibližně 4 miliony zaměstnanců, snížení mzdové nerovnosti, zvýšení nákladů pro firmy a uzavření mikropodniků, ale žádný celkový negativní dopad na zaměstnanost. Dopady na měsíční výdělků a skutečně odpracované hodiny však zůstávají nejednoznačné, přičemž mezery v datech omezují přehled o konkrétních skupinách. Současná ekonomická situace, která se vyznačuje zpomalením růstu, demografickými změnami a nedostatkem pracovních sil, vyvolává nové otázky ohledně dopadů posledního zvýšení. - Poznámky.

Vojtěch Kadlubiec, Ondřej Pohl

Problematická úprava převedení na jinou práci a návrh Nejvyššího soudu na její částečné zrušení

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 5, s. 148-152

Převedení na jinou práci je pracovněprávním institutem regulovaným zejména v § 41 zákoníku práce; institut čelí dlouhodobé kritice odborníků a vyvolává zásadní interpretační problémy. Potíž spočívá zejména v nastaveném mechanismu, podle něhož je zaměstnavatel ve stanovených případech oprávněn, resp. povinen převést zaměstnance na jinou práci, která může být odlišná od druhu práce sjednaného v pracovní smlouvě, a to i pokud zaměstnanec s takovým řešením nesouhlasí. Nejvyšší soud v jednom z řešených případů dospěl k závěru, že již není možný ústavně konformní výklad stávající regulace převedení na jinou práci a podal Ústavnímu soudu návrh na její částečné zrušení. Článek přináší rozbor podstaty právní úpravy převedení na jinou práci, a to předně v kontextu podaného návrhu NS (sp. zn. Pl. ÚS 31/24). Autor analyzuje případ řešený soudy v dané věci i s přihlédnutím k dosavadní judikatuře NS, hodnotí argumenty obsažené v návrhu a nastiňuje možné důsledky vyhovění návrhu ze strany ÚS. - Poznámky. -- K tématu viz také Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále č. 5-6/2025, s. 19-22.

Sněmovna schválila novelu zákoníku práce, které rozvolňuje pravidla pro výpověď z pracovního poměru a legalizuje závislou práci nezletilých

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 6, příl. Legislativa, s. i

Informace o schválení novely č. 120/2025 Sb. zákoníku práce. Novela podstatně rozvolňuje podmínky pro výpověď z pracovního poměru, upravují se podmínky zkušební doby i pravidla pro zaměstnávání osob pečujících o malé děti. Nově se připouští písemná dohoda zaměstnance se zaměstnavatelem o rozvržení pracovní doby, mění se koncepce prokazování splnění podmínek pro působení odborové organizace u zaměstnavatele a pravidla pro doručování platového a mzdového výměru. Schválena byla i kontroverzní změna občanského zákoníku, která mladistvým od 14 let umožňuje výkon závislé práce v období hlavních prázdnin. Článek dále zmiňuje i přijaté pozměňovací návrhy. -- Podrobné hodnocení nepřijatého poslaneckého pozměňovacího návrhu, který se týkal výpovědi z pracovního poměru bez uvedení důvodu, na s. 193-197.

Arne Baumann

What explains differences in minimum wage growth between EU member states?

Jak vysvětlit rozdíly v růstu minimální mzdy mezi členskými státy EU?

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 245, (2025) No. 1-2, p. 7-44

Článek zkoumá faktory ovlivňující rozdíly v růstu minimální mzdy v 21 členských státech EU v letech 2000 až 2020, se zaměřením na dynamiku minimálních mezd v nových členských státech po jejich vstupu do EU. Zjištění ukazují, že růst minimální mzdy obecně kopíruje inflaci spotřebitelských cen a růst mezd, přičemž v nových členských státech je vyšší v důsledku překročení inflace během přistoupení k EU. Na růstu minimální mzdy se také podílejí i institucionální faktory: minimální mzdy stanovené na základě konsenzu sociálních partnerů vedly k většímu nárůstu než mzdy upravované indexací, což poukazuje na distribuční rozměr mechanismů stanovování mezd. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 73, (2025) č. 1

Novela zákona o zaměstnanosti: přehled klíčových změn a jejich dopad na praxi (s. 7-9); Kompenzace práce ve ztíženém pracovním prostředí a její změny od 1.1.2025 (s. 10-12); Rozvržení pracovní doby pedagogických pracovníků (s. 13-16); Nárok na náhradu mzdy při dočasné pracovní neschopnosti: co by zaměstnavatelé a zaměstnanci měli vědět? (s. 17-22); Generativní umělá inteligence a budoucnost práce: klíčové trendy, které nelze přehlížet (s. 23-28); Určení čerpání dovolené a neomluvená absence - rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 1209/2024 (s. 29-32); Souběžné příjmy a zdravotní pojištění v roce 2025 (s. 37-39).

Práce a mzda

Sv. 73, (2025) č. 4

Postup zaměstnavatele při ročním zúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (s. 5-7); Platový výměr a jeho obsah - otázky a odpovědi (s. 8-9); Odměňování zaměstnanců pracujících na dohodu o provedení práce (s. 10-14); Smráká se nad směrnici o přiměřených minimálních mzdách v Evropské unii? : generální advokát je toho názoru, že by předmětná směrnice měla být Soudním dvorem EU zrušena v plném rozsahu (s. 20-25); Způsoby nastavení výše mzdy - rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 3791/2023 (s. 26-28); Evropská unie a určení příslušnosti k právním předpisům (s. 29-32); Postupy zaměstnavatele a pojištění ve zdravotním pojištění v roce 2025 (s. 33-36).

Právo

Johan Justoň

Co všechno přináší velká novela zákona o advokacii č. 73/2025 Sb.?

Bulletin advokacie, Sv. 2025, č. 4, s. 9-15

Článek se zabývá novelou zákona o advokacii, provedenou zákonem č. 73/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, a některé další zákony. Jde o rozsáhlou novelu dotýkající se řady právních institucí spojených s výkonem advokacie, ať již jde o práva a povinnosti advokátů a advokátních koncipientů, ochranu důvěrnosti informací při komunikaci mezi advokátem a klientem, pravomoci (ale i povinnosti) Komory, správní postih vinklaření a celé řady dalších otázek. Součástí zákona je rovněž nová komplexní úprava úschov peněžních prostředků, jež cílí na minimalizaci potenciálních škod, k nimž v praxi při provádění úschov výjimečně dochází.

Jaromír Škára

Česká legislativa: změny bez koncepce a předvídatelnosti

Právní rádce, Sv. 33, (2025) č. 1, s. 20-21

Kritická úvaha nad stabilitou právního řádu v Česku. Autor vyzdvihuje význam předvídatelnosti práva pro rozvoj jednotlivců i společnosti a charakterizuje negativa, která v současnosti ohrožují stabilitu právního řádu (množství předpisů, nepromyšlené změny měnící strukturu zákona i původní úmysl zákonodárce, netransparentní prosazování změn). V té souvislosti zdůrazňuje, že kultivace legislativního prostředí v ČR je důležitá, podstatná a nutná.

Milan Vodička

Digitální regulace v EU

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2025, č. 1, s. 23-25

Autor shrnuje aktuální regulační aktivitu Evropské unie v oblasti digitalizace. Charakterizuje cíle a obsah jednotlivých nařízení a směrnic a popř. i implementační kroky v českém právním řádu. Postupně představuje nařízení eIDAS 2.0 (č. 2024/1183); nařízení AI Act (č. 2024/1689); nařízení o regulaci kryptoaktiv MiCA (č. 2023/1114); nařízení o digitální provozní odolnosti finančního sektoru DORA (č. 2022/2554); směrnici zaměřenou na bezpečnost v digitálním světě NIS2 (č. 2022/2555/EU); nařízení o jednotném trhu digitálních služeb DSA a nařízení o digitálních trzích DMA (č. 2022/2065, resp. 2022/1925). - Poznámky.

Tereza Pechová

International data transfers : the impact of brexit on the EU-UK data transfers

Mezinárodní předávání údajů : dopad brexitu na předávání údajů mezi EU a Spojeným královstvím

Právník, Vol. 163, (2024) No.12, příl. Lawyer Quarterly No. 4/2024, p. 448-465

Článek popisuje, jak brexit spíše zkomplikoval ochranu osobních údajů ve Spojeném království. Ačkoli je Velká Británie nyní právně oddělena od EU, britské i unijní nařízení o ochraně osobních údajů platí extraterritoriálně, což znamená, že mnoho společností musí dodržovat obě nařízení. Ačkoli cílem brexitu bylo obnovit suverenitu, podle autorky zůstává Spojené království v souladu s normami EU pro ochranu údajů. Není však zaručeno, že soulad přetrvá. Zdá se, že pokud bude GDPR vnímáno jako překážka inovací a konkurenceschopnosti, může dojít k divergenci a oslabení jeho globálního vlivu. Současný stav sice odráží úspěch EU při stanovování mezinárodních standardů, ale jeho dlouhodobý vliv závisí na tom, zda GDPR zůstane vhodné pro daný účel. - Poznámky.

Irena Pelikánová

Jsou právnická osoba a podnik „juristickou fikcí“?

Obchodní právo, Sv. 34, (2025) č. 3, s. 2-18

Článek zkoumá komplexní otázku, zda lze právnické osoby a podniky považovat za „juristickou fikci“. Autorka se kriticky zaměřuje na současné právní pojetí, které často interpretuje právnické osoby jako pouhé právní konstrukce bez skutečné existence. Spojuje právní teorii s pohledy z oblasti teorie systémů a sociologie, čímž odhaluje hloubku, ve které se právo prolíná s mimoprávní realitou. Zkoumá roli právních subjektů jako bodů přičitatelnosti v právním systému a nalézá paralelu mezi právnickými a fyzickými osobami. Text nabízí nový pohled na koexistenci práva s allopoietickými a autopoietickými společenskými systémy a klade otázky ohledně právní subjektivity entit, které nejsou tradičně právně uznávanými osobami. Jde o výzvu, aby se právní teorie vyvíjela a odrážela dynamiku lidských společenství v kontextu současného poznání. - Poznámky.

Matěj Prokop

Omezující opatření Evropské unie proti korupci

Jurisprudence, Sv. 33, (2024) č. 6, s. 10-18

Článek představuje ideová a právní východiska pro vznikající úpravu protikorupčních sankcí v Evropské unii. Autor analyzuje vybrané protikorupční sankční režimy Magnitského typu (USA, Kanada, Velká Británie) a na základě toho identifikuje klíčové právní charakteristiky, které lze replikovat při formulaci nového sankčního režimu v rámci již existující sankční legislativy EU. Rozebírá také kontrolní a implementační mechanismy omezujících opatření EU proti korupci. Autor se domnívá, že v tuto chvíli není v EU konsenzus ani motivace ustanovit nový protikorupční sankční režim, a to i přesto, že existují jeho ideová a právní východiska. - Poznámky.

Zdeněk Koudelka

Právo na platbu v hotovosti jako ústavní právo z pohledu legislativních návrhů v Parlamentu

Jurisprudence, Sv. 33, (2024) č. 6, s. 31-36

V současném právním řádu ČR je právo na placení hotovostí upraveno na zákonné úrovni zákonem o ČNB a je dalšími předpisy omezeno. Část politiků a ekonomů v reakci na politiku rušení hotovosti (především skandinávskými zeměmi) vyžaduje jako ochranu před těmito plány zakotvit platbu hotovostí na ústavní úrovni, a tím ztížit případné zrušení či radikální omezení hotovosti v budoucnu. V článku jsou

představena ideová východiska tohoto požadavku (právo na hotovost spočívá v právu na soukromí a vlastnictví) a dále účel ústavní úpravy i jednotlivé legislativní návrhy od r. 2020 do současnosti. - Poznámky.

Patrícia Mučka Pevala

Pravomoc rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu a jeho zpřístupnění jiným subjektům

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 5, s. 158-165

Rozšířený senát je speciálním senátem zřízeným u Nejvyššího správního soudu, který je mimo jiné aktivován za situace, kdy se běžné senáty NSS chtějí odchýlit od dřívějšího právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí NSS (§ 17 soudního řádu správního). Článek se věnuje posouzení otázky, kdy je pravomoc rozšířeného senátu podle § 17 SŘS dána a kdy nikoliv. Autorka na konkrétních rozhodnutích vymezuje, že základní podmínkou pravomoci rozšířeného senátu ve věci rozhodovat, je již existence judikatorního rozkolu. Dále zvažuje, zda by bylo vhodné z dnešního rozšířeného senátu vytvořit senát, na který by se mohly rovnou obrátit i správní orgány či krajské soudy pro urychlení řízení, a zda by měl být aktivován i za situace, kdy by k odlišnému názoru dospěly správní orgány v rámci správního řízení nebo krajské soudy ve správním řízení soudním. - Poznámky.

Jan Pšenička

Svěřenský fond v procesní teorii a soudní praxi : co ukázalo 10 let existence?

Bulletin advokacie, Sv. 2025, č. 4, s. 23-31

Článek přináší ucelenou syntézu dosavadní judikatorní praxe i odborných názorů na aspekty svěřenského fondu v civilním řízení sporném, insolvenčním a exekučním, s novými poznatky a zjištěními o procesním charakteru institutu. Předmětem první části je zhodnocení odrazu charakteru svěřenského fondu v procesním účastenství a rozlišení řízení o svěřenských fondech s důrazem na odlišení sporných a nesporných řízení. Pohled na svěřenský fond z hlediska obrany jeho zneužití jako nástroje pro zbavení se majetku je předmětem druhé části. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Zoltán Bánhidi, Imre Dobos, Noémi Kalló, Ariella Janka Tarjáni

Digital country rankings for the Visegrad group countries via DEA and TOPSIS

Hodnocení digitalizace zemí visegrádské skupiny prostřednictvím metod DEA a TOPSIS

Statistika, Vol. 62, (2025) No. 1, p. 87-101

Příspěvek představuje indexy míry digitalizace ekonomiky a společnosti (DESI a I-DESI; Digital Economy and Society Index, resp. International Digital Economy and Society Index) pro země EU, stručně shrnuje proměnu hlavních indikátorů (konektivita, lidský kapitál, využití internetu, integrace digitálních technologií, digitální veřejné služby) v příslušných edicích indexů I-DESI od r. 2016 a přináší přehledový výběr souvisejících publikací. Dále autoři aplikují na indexovaná data pro země V4 metody DEA-CWA (Data envelopment analysis/common weight analysis) a TOPSIS (Technique for order of preference by similarity to ideal solution). Výsledky DEA se příliš neliší od původního rankingu DESI, metoda TOPSIS je autory hodnocena jako vhodnější kvůli vyváženější distribuci důrazů na jednotlivé proměnné. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.54694/stat.2024.32>

Johanna Garnitz, Annette von Maltzan, Klaus Wohlrabe

FamData : database for family business companies in Germany covering company key figures and survey data

FamData : databáze rodinných podniků v Německu obsahující klíčové údaje o společnostech a údaje z průzkumů

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 245, (2025) No. 1-2, p. 235-246

Článek představuje německou podnikovou databázi FamData, vyvinutou ifo institutem a Nadací pro rodinné podniky (Stiftung Familienunternehmen), která obsahuje strukturální a finanční údaje o téměř 4 000 rodinných a nerodinných podnicích různých velikostí z různých odvětví. Kromě standardních ukazatelů, jako je obrat a počet zaměstnanců, přináší také kvalitativní údaje z pravidelně prováděných průzkumů na témata jako je investiční chování, nedostatek kvalifikované pracovní síly a reakce firem na krizi (např. pandemie covid-19) a prudký nárůst cen energií v r. 2022. - Poznámky.

Anna Drahozalová, Václav Rybáček

Making sense of exchange rate pressures in macroeconomic statistics

Porozumění tlakům směnných kurzů v makroekonomických statistikách

Statistika, Vol. 62, (2025) No. 1, p. 33-48

Studie zkoumá nové statistické přístupy ke studiu vztahů mezi přeshraničními toky peněz a směnným kurzem. Blíže se věnuje omezením statistik platebních bilancí při analýze valutového trhu a analytickému potenciálu tzv. monetární prezentace bilančních plateb. Při bližším zaměření na Českou republiku poukazuje na relativně slabší spojení mezi devizovými kurzy a externí bilancí (definované jako bilance kapitálových účtů). Blíže se věnuje roli EMP indexu (Exchange Market Pressure, tlak devizového trhu) jako indikátoru pohybů směnných kurzů vyplývajících z nerovnováhy mezi nabídkou a poptávkou na devizovém trhu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.54694/stat.2024.33>

Stefan Reccius

Verwirrung über Inflationsdaten

Zmatení ohledně dat o inflaci

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 64 (1.4.2025), S. 30

Údaje Evropské centrální banky o inflaci, jejíž výpočet indexu spotřebitelských cen indikuje pokles inflace v průběhu února z 2,6 % na 2,3 %, nekorespondují s výsledky výpočtů Spolkového statistického úřadu. Ten v letošním roce několikrát upravoval výši předpokládané inflační míry (v lednu z 2,9 % na 2,8 % a v únoru z 2,8 % na 2,6 %), v důsledku čehož musel Eurostat upravit vlastní výsledek z 2,4 % na 2,3 %. Článek poukazuje na dvojí metodiku, zohledňující index spotřebitelských cen (VPI) a harmonizovaný index spotřebitelských cen (HVPI), kdy první jmenovaný je aktualizován v pětiletých intervalech, a má tak nižší vypovídací hodnotu, než harmonizovaný index.

Účetnictví

Josef Horák

ESG reporting - průřezové standardy ESRS 1 a ESRS 2

Účetnictví v praxi, Sv. 29, (2025) č. 3-4, s. 25-28

Autor nejprve informuje o historickém vývoji ESG reportingu v rámci Evropské unie. Objasňuje vývoj, v rámci kterého se z původně dobrovolného výkaznictví nefinančních informací o environmentálních, sociálních a správních aspektech podnikání stala pro vybrané účetní jednotky povinnost reportovat uvedené informace. Další povinností byla nezbytnost ověřit veškeré prezentované informace nezávislým auditorem, a to kvůli zajištění důvěryhodnosti veškerých informací vykázaných účetní jednotkou. Dále se článek zaměřuje na harmonogram zapojení účetních jednotek do ESG reportingu a charakterizuje první kategorii Evropských standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti (European Sustainability Reporting Standards, ESRS) - průřezové standardy ESRS 1 a ESRS 2. V rámci standardu ESRS 1 jsou definovány veškeré obecné zásady, které musí podniky dodržovat při sestavování svých zpráv o udržitelnosti, jeho cílem je zajistit harmonizované a transparentní vykazování nefinančních informací v rámci ESG reportingu v EU. Průřezový standard ESRS 2 stanovuje veškeré základní požadavky na tematické a odvětvové standardy (oblasti: základ pro sestavení účetní závěrky; řízení udržitelnosti v podniku; strategie v oblasti ESG; řízení dopadů, rizik a příležitostí; ukazatele a cíle). - Poznámky.

Gabriela Benáková, Libuše Müllerová, Ladislav Čížek, Ivan Macháček

Technické zhodnocení : účetní a daňové souvislosti

Účetnictví, Sv. 2025, č. 4, s. 3-36

Ústřední téma čísla se ve třech článcích věnuje technickému zhodnocení majetku, a to z pohledu účetnictví i daní. Jednotlivé články se zabývají mj. judikaturou Nejvyššího správního soudu, generálními opravami či technickým zhodnocením pronajatého nemovitého majetku.

Veřejná správa

The long-covid state

Stát zasažený postcovidovým syndromem

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9440, p. 26

Příspěvek upozorňuje na upadající kvalitu veřejných služeb ve Velké Británii a na faktory, které k tomu mohly přispět. Pokles kvality služeb začal během pandemie nemoci covid-19. Zhoršila se produktivita veřejného sektoru, prodloužily se čekací doby ve zdravotnictví a z doby pandemie dodnes přetrvává některá opatření, která mají ovšem rozporuplné důsledky. Zároveň je veřejnost méně ochotná dodržovat pravidla (vzrostly absence žáků ve školách či krádeže v obchodech, lidé se nechtějí účastnit průzkumů veřejného mínění). Britové by na pandemii raději již zapomněli. Paralela se situací po 2. světové válce napovídá, že vláda, která nedokáže přetrvávající problémy z krizového období vyřešit, upadne pravděpodobně v nemilost veřejnosti.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Egovernment : elektronizace veřejné správy

Sv. 2025, č. 1

Jak zrychlit úřadování - AI ve veřejné správě (s. 4-5); Asi to nebude tak rychlé (s. 6-7); Efektivní správa dokumentů díky umělé inteligenci - vytěžování faktur pomocí AI (s. 12); Prvních sto dnů dobré správy dat ve vaší organizaci - práce s daty ve veřejné správě (s. 14-16); Stát nás bude šmírovat? (s. 17); Portál katastru a zeměměřičství (s. 18-20); ČSÚ zveřejnil souhrnná data o digitalizaci Česka a EU (s. 22-23); eOsobnost eGovernmentu 2025 (s. 24-30).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 31, (2025) č. 4

Mají se obce bát blížící se zákonné povinnosti vykonávat spisovou službu elektronicky? (s. 18-22); Stav obecních rozpočtů a která doporučení radnicím z něho vyplývají (1) (s. 23-25); Rozpočtové hospodaření Brna: město své peníze dlouhodobě využívá efektivněji než většina municipalit (s. 26-27); Znáte web o zálužnostech směrnice NIS2? (s. 31); Umělá inteligence posouvá administrativu od automatizace k autonomii (s. 32); Jaké trendy budou utvářet pracovní trh v roce 2025? (s. 33-34); Jak regiony ovlivňují kvalitu života? Napoví index prosperity 2025 (s. 35); Rozvoj krajiny mimo zastavěná sídla aneb Potřebujeme krajinné plánování? (1. část) (s. 36-37); Centrální nakupování mohou využít i zadavatelé z řad obcí a měst (s. 42-43); Přispěje poskytnutí grafického podpisu k větší transparentnosti veřejné správy? (s. 49); Kdy je žádost o vysvětlení zadávací dokumentace opožděná? (s. 50).

Veřejná správa

Sv. 36, (2025) č. 4

Svazková škola: Efektivní správa a sdílení zdrojů (s. 4-7); Nový systém financování školství: Co se mění a co zůstává? (s. 8); Od nezájmu obcí k boomu dětských skupin (s. 9-11); Incidenty na školách (s. 12); Starostové neberou bezpečnost škol na lehkou váhu (s. 13); Tomáš Hrubý: Digitalizace má občanům život usnadnit, ne ho komplikovat - rozhovor s ředitelem sekce ICT na ministerstvu vnitra (s. 14-17); Jak efektivně propojit úředníky, organizace a občany (s. 18-19); Nové nařízení o gigabitové infrastruktuře (GIA) a jeho dopad na obce a kraje (s. 20-21); Snažil jsem se, aby obec pocítila rozdíl mezi starostou a správcem co nejméně - rozhovor s R. Háskou z MV (s. 22-23); Procesní požadavky na zelený územní plán II. (s. 24-25); Dopady novely zákona na činnost Institutu - zkouška vstupního vzdělávání (s. 26); Příručka pro starosty: Extrémně silný vítr – vichřice, tornádo (s. 30-31); Ohlédnutí za 61. ročníkem konference Den malých obcí (s. 32-33); Přehledně z EU: Společný evropský systém navracení (s. 34-35); Investice do budoucnosti: Nové pojetí vzdělávání v zákoně o státní službě (s. 36-37); Dovolena zastupitelů pod lupou: Na co mají nárok? (s. 38-40).

Veřejné finance. Rozpočet

Michal Tuláček, Radim Boháč, Petra Kerndlová, Ondřej Málek

Comparative study on penalties stipulated in the budgetary discipline enforcement regulatory framework in the Visegrád countries

Komparativní studie o sankcích stanovených v předpisovém rámci pro vymáhání rozpočtové kázně ve visegrádských zemích

Právník, Vol. 163, (2024) No. 12, příl. Lawyer Quarterly No. 4/2024, p. 425-432

Srovnávací studie analyzuje rámce pro vymáhání rozpočtové kázně v zemích Visegrádu a odhaluje významné rozdíly v typech sankcí a strukturách orgánů. Zatímco postupy jsou v zásadě podobné, země se liší v dostupných sankcích a centralizaci. Tato zjištění popírají předpoklady o jednotnosti a autoři rozdělují země do tří skupin: (i) Česko a Slovensko, (ii) Maďarsko a (iii) Polsko. - Poznámky.

Martin Greive

Mehreinnahmen ohne Steuererhöhungen

Dodatečné příjmy bez zvyšování daní

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 75 (16.4.2025), S. 7

Spolkový účetní dvůr vydal soubor 22 doporučení vládní koalici pro efektivitu využití finančních prostředků, zakotvených v programech koaličních stran. Implementace doporučení by snížila současný teoretický schodek ze 110 mld. eur na 50, nicméně až po přijetí příslušných úsporných reforem. Týkají se mj. zrušení daňové úlevy na naftu (7 mld. eur ročně), zvýhodnění pro řemeslné služby (2,1 mld. ročně) a zrušení řady výjimek v systému DPH.

Radim Boháč, Petra Kerndlová, Ondřej Málek, Michal Tuláček

Normative analysis of the budgetary discipline enforcement in the Visegrád countries

Normativní analýza prosazování rozpočtové kázně v zemích visegrádské skupiny

Právník, Vol. 164, (2025) No. 3, Příl. Lawyer Quarterly No. 1/2025, p. 1-14

Článek uzavírá tříletou studii o náležitém řízení veřejných výdajů a hodnotí, do jaké míry jsou rámce rozpočtové disciplíny zemí Visegrádu v souladu s teoretickým optimálním modelem. S využitím normativních, komparativních a analytických metod autoři zjišťují, že žádná ze zemí sice plně nesplňuje standardy modelu, ale všechny mu jsou relativně blízko. Maďarsko dosáhlo nejvyššího skóre, přestože nemá jasnou koncepci rozpočtové kázně. Česko a Slovensko vykazují téměř shodné rámce díky společné právní historii, zatímco Polsko se umístilo nejnižší. Pozoruhodné je, že všechny země zaostávají ve třech klíčových attributech: mají explicitní pravidla, nápravná opatření a sankce používají až jako poslední možnost. - Poznámky.

There's no such thing as a free tank

Nic jako tanky zdarma neexistuje

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9440, p. 22

O výdajích na obranu v Evropě a "kreativním účetnictví", o které se snaží některé státy s nedostatečnými výdaji na obranu. Kvůli ruské agresi na Ukrajině bude v NATO nutné posílit výdaje na obranu nad rámec dřívějšího 2% cíle. Některé evropské státy (Španělsko, Itálie, ale i jiné) navrhly, aby se do výdajů na obranu započítávaly i výdaje na ochranu klimatu či ekonomickou konkurenceschopnost. Nic jako "tanky zdarma" však neexistuje a za zbraně bude stejně nějak nutné zaplatit. Pokud se do výdajů na obranu začnou započítávat nesouvisející položky, bude nutné navýšit cíl. Nápad španělského premiéra (že státy blíže k Rusku budou investovat do zbraní, zatímco vzdálenější státy vypomohou např. v oblasti IT) je navíc chybný sám o sobě, takto aliance nefungují.

Daniel Delhaes

Viele Milliarden, erste Pläne und sieben strenge Kontrolleure

Mnohé miliardy, první plány a sedm přísných kontrolorů

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 64 (1.4.2025), S. 8-9

Sedm úředníků Spolkového účetního dvora vzneslo písemný dotaz na Spolkové ministerstvo financí o přesném využití finančních prostředků na infrastrukturu v rámci půlmiliardového dluhového balíčku v rámci tzv. „Deutschlandpaket“. Neobvyklý postup úřadu ve vyjednávací fázi na úrovni vládní koalice je dán

mj. nedávnou změnou ústavy a neobvykle velkým dluhovým balíčkem pro investice do infrastruktury, průmyslu a inovací. Vyjednávání je doprovázeno požadavky jednotlivých spolkových zemí. Součástí „Deutschlandpaket“ je i připravovaný prováděcí zákon (Ausführungsgesetz), který upraví možnosti čerpání prostředků a kontroly jejich využití.

Životní prostředí

Jordi Jofre-Monseny, Pilar Sorribas-Navarro

Landfill tax and recycling

Poplatek za uložení odpadu a recyklace

Fiscal studies, Vol. 45, (2024) No. 4, p. 483-500

Autoři přibližují empirická zjištění o úloze poplatků za uložení komunálního odpadu (landfill tax) ve snižování objemu zaváženého odpadu a při podpoře recyklace odpadu. Vycházejí z účinků změny těchto poplatků, která proběhla v r. 2017 ve španělském regionu Katalánska. Spočívala v navýšení sazby poplatku z 18 na 47 eur (za tunu odpadu) pro období 2017-2020. Autoři za použití dat na úrovni místní správy za období 2013-2020 analyzují, jak tento daňový nástroj ovlivnil objem tvorby a recyklace odpadu v Katalánsku. - Poznámky.

Petr Koubovský

Reporting uhlíkového cla

Účetnictví v praxi, Sv. 29, (2025) č. 3-4, s. 23-24

Autor přibližuje nový mechanismus uhlíkového vyrovnávání na hranicích (CBAM), tzv. uhlíkové clo, které doplní současný systém obchodování s emisními povolenkami v EU. CBAM se týká společností dovážejících vybrané výrobky ze zemí mimo EU, jejichž výroba je náročná na emise oxidu uhličitého. Od 1. října 2023 jim vzniká povinnost hlásit dovoz těchto výrobků a související emise výroby (uhlíkovou stopu). V článku je uvedeno, od kdy je třeba evidovat a reportovat tzv. dovezené emise, od kdy platit uhlíkové clo a jaké informace musí obsahovat roční výkaz prohlášení CBAM. Rovněž je připojena informace o využití a přístupu do Evropského portálu obchodníka (Trader Portal) a o nákupu tzv. CBAM certifikátů. - Odkazy.

Michael Billig, Marius Münstermann

Unser Müll

Náš odpad

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 13, S. 52-56

Jak se průmyslový odpad z velkých německých podniků dostane na nelegální skládku v České republice? Autoři článku pátrají po stopách nelegální skládky v Těchanově na Bruntálsku.

Životní úroveň

Toralf Pusch

Effects of the German minimum wage on wages and household income

Dopady německé minimální mzdy na výdělky a příjem domácnosti

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 245, (2025) No. 1-2, p. 153-183

Článek využívá údaje z průzkumu příjmů a spotřeby německých domácností k vyhodnocení dopadů zákonné minimální mzdy v Německu, zejména v regionech s nízkými mzdami (země bývalého východního Německa). Deskriptivní a regresní analýzy ukazují významný růst mezd v nižších a středních příjmových skupinách, zejména tam, kde je minimální mzda rozšířenější. Ačkoli jsou dopady na příjmy domácností menší než dopady na mzdy jednotlivců, jsou stále pozitivní. I u širší populace v produktivním věku byl zaznamenán mírný nárůst příjmů, což dle autora naznačuje, že minimální mzda zvýšila celkovou úroveň příjmů v ekonomicky slabších regionech. - Poznámky.

Pavel Zdražil

Regional income convergence in Central Europe : evidence from a pair-wise approach

Regionální konvergence příjmů ve střední Evropě : důkazy z párového přístupu

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 28 (2025), No. 1, p. 1-15

Článek zkoumá rozdíly v příjmech domácností a konvergenční trendy mezi střeoevropskými regiony od r. 2003 do r. 2022 pomocí posílené metodiky kointegrace. Použitím kritérií stacionarity a jednotného kořene studie potvrzuje existenci konvergence příjmů uvnitř jednotlivých zemí a identifikuje konvergenční pás v blízkosti bývalé železné opony. Vzory konvergence mezi jednotlivými zeměmi se liší, přičemž silnější vazby jsou spíše na rakouské než na německé regiony, což je v rozporu s předchozími výzkumy. Dle autora zjištění naznačují částečnou účinnost politiky soudržnosti EU při snižování regionálních rozdílů, i když dopady se v jednotlivých regionech liší. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.15240/tul/001/2025-1-001>

Ostatní

Raphael Minder, Marton Dunai

Central Europe's Putin problem

Proč americké nabídky Rusku otrásají politikou střední Evropy?

Financial Times, Vol. 2025, No. 41907 (3.4.2025), p. 15

Článek se zabývá postoji některých pravicových politiků ze střední Evropy k prezidentu Trumpovi a tím, jak se tyto postoje mohly od jeho zvolení až do současnosti změnit. Autoři v té souvislosti zmiňují polské prezidentské volby, které se konají 18. května, a české podzimní volby do Poslanecké sněmovny. Následně zmiňují Rumunsko, Slovensko a Maďarsko. Podle názoru Karla Havlíčka z ANO hodlá Trump spíše komunikovat s podobně smýšlejícími politiky napříč Evropou než s úředníky v Bruselu. Článek dále přibližuje názory Viktora Orbána a Roberta Fica. Jejich země se nezúčastnily bezpečnostních jednání v Londýně a v Paříži, kvůli postojům na Vladimíra Putina. Autoři také popisují rozpor mezi polskými politiky strany Právo a spravedlnost (PiS), pokud jde o postoj k ruské agendě a nekritický pohled na Trumpa. Podle článku si totiž evropští politici před volbami nemohou dovolit být kritičtí vůči Trumpovi, jelikož by to mohlo odradit část voličů.

Russell Weinstein

The Great Recession and the widening income gap between alumni of elite and less selective universities

Velká recese a rozšiřující se příjmová mezera mezi absolventy elitních a méně selektivních univerzit

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 17 (2025), No. 1, p. 216-241

Autor v článku na datech z USA analyzuje příjmové rozdíly mezi absolventy elitních a "běžných" univerzit v období Velké recese. Dochází k závěru, že příjmové rozdíly byly způsobené zvýšeným úsilím firem, jejichž zaměstnanci mají vysoké platy, nabírat absolventy z elitních univerzit. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/pol.20220174>

Carsten Volkery

Streit über Rüstungsfinanzierung

Spor o finance na zbrojení

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 73 (14.4.2025), S. 11

Bliže k plánovanému založení Evropského obranného mechanismu (EDM). Podle studie think-tanku Brueghel by EDM měl fungovat jako společná akviziční instituce, která by zajišťovala centrální strategické nákupy a stanovovala poplatek za využití techniky členskými zeměmi. EDM by měl být založen mimo struktury EU na multilaterální smluvní bázi, podobně jako ESM.

James Shotter

What will Netanyahu do next?

Co udělá Netanjahu dále?

Financial Times, Vol. 2025, No. 41921 (21.4.2025), p. 15

Článek se zabývá eskalující politickou a ústavní krizí v Izraeli za vlády premiéra B. Netanjahua. Autor popisuje bezprecedentní odvolání šefa bezpečnostní služby Šin Bet R. Bara uprostřed probíhajících

vyšetřování korupce, obnovené snahy vlády o reformu soudnictví a prohlubující se rozdělení izraelské společnosti. Dále se věnuje izraelské politice v Gaze, Libanonu, Sýrii a Íránu. Tato politika je podle autora částečně motivována návratem D. Trumpa k moci. Respondenti varují, že Netanjahuovy kroky jsou politicky motivované a hrozí prohloubení domácí nestability i regionálního konfliktu.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2025, č. 7

Podíl na zisku v s.r.o. - právní, účetní a daňový pohled (s. 1-4); Může umělá inteligence skutečně nahradit profesi účetního? (s. 5); Dotazy a odpovědi: Zaplacení úvěru spoludlužníkem (s. 6); Nákup nemovitosti za účelem investice finančních prostředků (s. 6-7); Zásoby nabyté dědictvím a pokračování v činnosti (s. 7); Vypořádání spoluvlastnictví (s. 7-8); Majetkové účasti v cizí měně, přechod na funkční měnu (s. 8).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 15-16

Bohatí optimalizují, chudí kradou? Daňový systém Česka vybízí k obojímu - komentář (s. 6); EU definitivně odložila udržitelnost (s. 10); Jak se dožít stovky? Musíte vyhrát v genetické loterii. A dodržet pár pravidel - téma čísla (s. 12-19); Firmy by ušetřily přes 11 miliard, kdyby lidé více sportovali - rozhovor s M. Rechem, generálním ředitelem MultiSport Benefit (s. 20-25); Investoři, nebud'te kvůli Trumpovi zbrklí. Za deset let už prezidentem nebude (s. 26-29); Víra amerických politiků v alternativní pravdy přinese jen smrt - rozhovor s epidemiologem P. Smejka (s. 34-37); Pasivní investice deformují trh. Gladiš v nové knize popisuje, jak na tom vydělat - Skryté investiční poklady (s. 40-42); Zbrojaři chtějí růst. Peníze na investice mají, narážejí ovšem na limity evropského průmyslu (s. 48-50); Ježíš Kristus obětí soudní zvůle. Pašijové procesy se přičily právu (s. 60-61); Řekni, kde ty děti jsou - infografika s počty narozených dětí v ČR (s. 66).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 17

Ceny bytů ve východní Evropě explodovaly (s. 6); Už i v Bruselu si všimli. EU s velkou slávou snižuje regulaci byznysu: kompas konkurenceschopnosti má ubrat čtvrtinu byrokracie. Neřeší ale některé z největších problémů firem, především drahé energie - téma čísla (s. 10-16); Paradoxy zelené politiky. Green Deal drtí nákladní vlaky, zboží vozí kamiony - rozhovor s generálním ředitelem ČD Cargo T. Tóthem (s. 18-22); Kroky Donalda Trumpa do budoucna ovlivní nastavení portfolií penzijních fondů, říká Jan Troníček z Allianz (s. 28-29); Nikoliv zákopy. Druhá světová válka se rozhodovala v továrnách v hlubokém zázemí (s. 30-32); Lidé se teď vrátí ke spořicímu účtu a investice raději odloží: evropské platební systémy proti kartám amerických společností? "Kladu si otázku, jestli je to vůbec reálné," uvažuje stratég Komerční banky M. Vytiska (s. 42-43); Služby agentur práce se mohou vymstít. Víme, nač si dát pozor: nový způsob švarcsystému (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 18

EU chce vyměnit cla za plyn (s. 8); Jak žijí vaše děti? Mají deprese a přesto jsou šťastnější než vy: mladí Češi volí místo potomků raději kariéru a zážitky - téma čísla (s. 10-17); Český průmysl je v kondici. V Dukovanech nezůstaneme u lopat - rozhovor s D. Procházkou, výkonným ředitelem Doosan Škoda Power (s. 18-23); Bankovky v šuplíku: návrat staré jistoty v nejisté době (s. 24-27); Dlužníci ukrývají příjmy na fintech platformách. Ztěžuje to vymáhání pohledávek (s. 32-33); Nákupy s pomocí AI jsou nebezpečnější než to, co dělal Facebook teenagerům (s. 36-37); Sníst lejtstro nepomůže. Co dělat při kontrole z antimonopolního úřadu: místní šetření ÚOHS budí respekt. Podnikatelé proto své zaměstnance trénují i s pomocí cvičných kontrol (s. 42-43); Děsivá válečná data - doposud nejstrašnější konflikt v dějinách lidstva skončil před 80 lety - infografika (s. 50).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2025, č. 14-15

Americká burza přišla o biliony dolarů - komentář (s. 8); Trumpova továrna iluzí - komentář (s. 10); Výstavba bytů ožívá. Zatím (s. 12); Divoký celní poker: sofistikovaný ekonomický krok, nebo naprostá hloupost? Cla, jež Donald Trump zavedl prakticky na všechny země, hýbou světem. Načež je pod tlakem trhu

na tři měsíce pozastavil. Čas na přemýšlení. A také na novou strategii - téma čísla Trumpova cla (s. 14-24); Připravili se jen prepeři (s. 26-27); Trump tvrdě tlačí na oslabení globalizace: americký prezident chce zvrátit dekády trvající hospodářskou integraci. A riziko globální obchodní války ve stylu třicátých let minulého století vyvolává na trzích paniku - ve spolupráci s Financial Times (s. 28-35); Hvězdná hodina zlata (s. 36-37); Trump podle Nixona. Bez brzd a s větším rozjezdem (s. 38-42); Český byznys v Americe: české firmy láká do USA kupní síla, pobídky, ale také ochrana před celní válkou, kterou světu vyhlásil Donald Trump - export a investice (s. 44-49); České nebe plné příležitostí - DroneCon 2025 (s. 52-56); Na Lipně se představila nová Škoda Enyaq: cena druhé generace českého elektromobilu začíná na 1,015 milionu (s. 68).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2025, č. 16-17

MMF zhoršil odhad růstu české ekonomiky (s. 8); Spořím, tedy Čech: biliony korun zůstávají dlouhodobě na bankovních účtech českých domácností. Češi se zajišťují úsporami skoro nejvíce ze všech v Evropě. A peníze pak chybí reálné ekonomice k růstu - téma čísla (s. 14-20); Bud' vydělám, nebo se něco naučím - rozhovor s T. Raškou, zakladatelem a šéfem investiční skupiny Natland (s. 22-28); Evropa zbrojí, zvykejte si: Donald Trump slovně pálí do EU, že se v obraně málo snaží. Ať už se USA z kontinentu stáhnou, či ne, jako Evropané jsme prozřeli: bude záležet na nás samotných, jaké zbraně a kde umíme vyrábět? - zbrojní průmysl (s. 32-38); Polsko stojí o českou jadernou nevěstu: do hry o malé jaderné reaktory v Česku se vložili Poláci (s. 40-41); Jak se Wall Street v Trumpovi zmýlil - ve spolupráci s Financial Times (s. 46-50); Limonádový Donnie versus Fed (s. 51); Éra, kdy mlékařili družstevníci - seriál Byznys první republiky (s. 56-59); Tři tipy, jak přetavit výzkum do praxe (s. 66).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 73 (14.4.2025)

USA plánují zvláštní cla na elektroniku a polovodiče (s. 2); Zájem o hypotéky je o polovinu vyšší než loni, některé banky opět nestíhají. Může to brzdit jejich zlevňování (s. 3); Stát chce centrálně zveřejňovat příjemce obecních dotací (s. 3); Nastartuje německá vláda ekonomiku? Co plánuje a jak se to dotkne Česka (s. 4); Bytový trh: ve znamení nedostatku - komentář (s. 10); Trump otočil a zrušil cla na iPhone. Chová se už jako postava ze Švejka - komentář (s. 14); USA obchodní válku nevyhrají, nejsou připraveny na bolest - komentář (s. 15); Může být umělá inteligence zlá? Zdá se, že ano. Ve lhaní se zlepšuje velmi rychle (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 75 (16.4.2025)

Cena půdy dál roste a láká začátečníky i spekulanty. Ti mají nový figl, jak přesvědčit vlastníky k prodeji - investice do realit (s. 1-2); Do voleb času dost? Pro poslance to neplatí, schůzovat mají už ani ne dva měsíce. Na stovky zákonů už nedojde (s. 4); Tahle čísla Trump nezná. USA ve skutečnosti na globalizaci a volném obchodě dramaticky vydělávají (s. 11) a související komentář na s. 14; Ztrácí dolar svou roli bezpečného přístavu? Investoři se ho zbavují a posílají peníze jinam (s. 12); Náboženská mapa Česka i světa - infografika (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 76 (17.4.2025)

Více peněz a dat od turistů. Změny v cestování jdou do finále: Sněmovna řeší podobu zákona zavádějícího elektronickou evidenci hostů zvanou eTurista (s. 1); Konec zlevňování potravin. Zemědělské ceny výrazně rostou (s. 2); Trump má doma dalšího nepřítele - elitní univerzity. Zastavuje jim granty a hrozí také úderem daňového kladiva (s. 10); Podpora bydlení prošla. Je to jednoznačný úspěch vlády - komentář (s. 14); Zlato překonalo další rekord. Češi shánějí cihly a slitky, roste i cena hodinek a šperků (s. 16); Programově bez dětí? Vymírající Evropa se s tím smíruje (s. 22).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 77 (22.4.2025)

Nadstandardy ve zdravotnictví? Stát má přispět i na lepší péči (s. 1); Jaké jsou výše pronájmů bytů? Za poslední rok růst cen zrychlil, z krajských měst nejvíce vyskočil Liberec (s. 3); Přibývá udání za nelegální práci, padají maximální sankce. Nejkriklavější případy ale vyvážnou, naznačují data (s. 4); Peking využívá v Asii i v Evropě šoku z Trumpových cel a snaží se oslabit vztah spojenců k USA (s. 11); Kdy se dočkáme jednotného kapitálového trhu jako v USA? (s. 14); Jak vyhodit šéfa nejdůležitější centrální banky světa - Trump vs. Powell (s. 16).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 79 (24.4.2025)**

DIP jako dotované spoření pro padělatníky. Mladé nezlákala ani výrazná sleva na dani - spoření na stáří (s. 1-2); Z podezření na švarcsystém už se firmy jen tak nevyvléknou. Právníci popisují, jak zafungují nové pravomoce inspekce - Státní úřad inspekce práce (s. 3); Sjednotí Trumpova cla Evropu? Vítězí snaha hledat nové trhy - mezinárodní obchod (s. 6); Schodek je tak velký, že už přestal být zajímavý. Miliardy se ale ztrácejí zbytečně - komentář (s. 12); Proč zlatu trvalo 45 let, než se vrátilo na rekordní hodnotu - komentář (s. 13); Geopolitické napětí a celní války zvyšují potenciál zlata k dalšímu růstu - komentář (s. 13).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 84 (2.-4.5.2025)**

Karuselové podvody už nás tolik netrápí, stát ale trápí na zastřeném zaměstnávání - rozhovor s šéfkou Finanční správy ČR Simonou Hornochovou (s. 4-5); Úspěšný investor a jeho dobrosvět. Kdo je muž, který na daních zaplatil 1,7 miliardy - příběh Jana Barty (s. 7-9); Inventura Trumpových slibů: fiasko i jeden výrazný úspěch. Čeho dosáhl během 100 dní ve funkci? (s. 10); Velké banky vstoupily do dalšího roku svižně. Zisky táhne enormní zájem o hypotéky a investování (s. 11); Americká měna oslabuje, USA se staly pro investory riskantní - komentář (s. 15); Jaké daně přinese příští rok a na co všechno bychom si měli dávat pozor - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 85 (5.5.2025)**

Nový typ agresivních úvěrů: míří na byty a až polovinu požerou poplatky - úvěrové firmy a dluhové pasti (s. 1-2); Producenti ropy se dohodli na dalším navýšení těžby (s. 3); Od "koloniální" smlouvy k partnerství bez záruky. Na čem stojí hlavní body surovinového dealu mezi USA a Ukrajinou (s. 4); Fiasko kauzy Visapoint: stát musí vrátit zabavené stamiliony. A také platit odškodné (s. 7); Škoda Auto je opět mezi vítězi. Úspěch netáhnou jen "spalovaky", konkurenci poráží i v baště elektromobility (s. 10); Prvních sto dnů Trumpa: cla, výjimky, protipatření. Jak obchodní válka ovlivňuje globální trh a ekonomiku? (s. 12) a související komentář na s. 15; Která vláda dokáže rozpočtem nastartovat ekonomiku? - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 87 (7.-8.5.2025)**

EU má být bez ruského plynu do konce roku 2027 (s. 2); Investor Mořka daně z korunových dluhopisů zpět nezíská - dodatečné vyměření daně (s. 5); Němci couvli z hranice propasti, Merz nakonec bude kancléřem. Proč ale může jít o slabou vládu? (s. 11); Vzniká nový návrh, který by z držitelů zaměstnaneckých akcií udělal konečně investory (s. 13); Obrat je tu. Do realitních fondů přitekly miliardy a investoři by se měli dočkat vyšších výnosů - nejvýkonnější realitní fondy (s. 16-18); Daň z nemovitosti - báječná kasička, která stále ještě hledá své dno - komentář (s. 22).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 88 (9.-11.5.2025)**

ČNB snížila sazby. Letos může přijít ještě jeden pokles (s. 2); Teď si dám poprvé v životě dlouhou dovolenou, říká Jiří Šmejc k odchodu z čela PPF (s. 5); Nový šéf německé státní kasy. Co musí zvládnout "všeuměl" Lars Klingbeil - spolupředseda SPD se stal spolkovým ministrem financí (s. 10); Bankovky v šuplíku. Návrat staré jistoty v nejisté době (s. 12); Proč si nyní Amerika nemůže dovolit nižší úroky - komentář (s. 14); Drahé bydlení ničí všechny a zpříšňuje politiku centrální banky - komentář (s. 14).

Účetnictví**Sv. 2025, č. 4**

Technické zhodnocení dlouhodobého majetku; účetní a daňové souvislosti ve světle judikatury NSS (s. 3-22); Problematika generálních oprav a technického zhodnocení optikou nového zákona o účetnictví (s. 23-30); Technické zhodnocení na pronajatém nemovitém majetku (s. 31-36); Oznámení osvobozených příjmů fyzických osob (s. 49-51).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	45
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	45
Informatika. Počítače	46
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	46
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	47
Právo	47
Statistika. Demografie. Sociologie	48
Účetnictví	49
Veřejné finance. Rozpočet	49
Ostatní	50

Daně

30506

Zdeněk Kuneš, Zdeněk Vondrák

Abeceda DPH 2025

Olomouc : ANAG, 2025, 367 stran : tabulky

Jednotlivé kroky podnikatele při zahájení jeho podnikatelských aktivit a postupy a podmínky pro povinnou registraci k dani podle zákona o DPH. Obsahem výkladu jsou základní pojmy a předmět daně, zahájení podnikatelské činnosti, pravidla pro uplatnění nároku na odpočet daně, pravidla vystavování daňových dokladů, stanovení základu daně a pravidla pro opravu, sazby daně, dodání zboží, poskytnutí služby, obchodování mezi členskými státy, dovoz a vývoz zboží, zvláštní režimy, správu DPH, kontrolní hlášení a informace o AML (zákon o praní špinavých peněz). V každé kapitole jsou uvedeny odkazy na ustanovení zákona o DPH, případně daňového řádu nebo občanského zákoníku a praktické příklady. Kniha je aktualizována pro rok 2025 a poskytuje i informace vydávané GŘ. - 11. aktualizované vydání - Přílohová část zahrnuje komplexní příklad vyplnění daňového přiznání, souhrnného hlášení a kontrolního hlášení a znění předpisů. - ISBN: 978-80-7554-419-3 (kroužková vazba)

30514

Petr Kout

Daně a nemovitosti : (koupě a prodej)

[Praha] : Informační centrum Asociace realitních kanceláří ČR, 2025, 38 stran

Metodická pomůcka pro rok 2025 určená všem, kteří se potřebují vyznat v daňových problémech v oblasti prodeje nemovitostí. Nejvíce pozornosti je věnováno dani z příjmů fyzických osob, dále pak dani z přidané hodnoty, dani z nabytí nemovitostí a dani z nemovitostí. V závěru je uveden přehled sankcí a několik konkrétních příkladů týkajících se podmínek pro osvobození příjmů při prodeji nemovitých věcí. - Osmnácté, aktualizované vydání - Právní stav k 1.1.2025. - ISBN: 978-80-905736-9-7

30501

Zdeněk Kuneš, Pavla Polanská

DPH 2025 : výklad s příklady

Praha : Grada, 2025, 475 stran

Znění zákona o DPH č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších zákonů (poslední zapracované změny zák. č. 441/2024 Sb.). Výklad všech ustanovení zákona, včetně komentářů k ke změnám zákona, které přinesly novely s účinností od 1.1.2025 a 1.7.2025. Výklad doplňují vysvětlující příklady z praxe. - Dvacáté první vydání - ISBN: 978-80-271-5656-6 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

30510

Daniel Gladiš

Skryté investiční poklady

Praha : Grada, 2025, 191 stran : ilustrace

Zkušený investor a zakladatel Vltava Fund nabízí příběhy úspěšných společností, o jejichž akcie se zajímá. Po úvodním výkladu své investiční filozofie a strategie se zaměřuje na konkrétní investice, které uskutečnil v poslední době a vysvětluje, jaké důvody ho k nim vedly. Na 15 investičních případech detailně popisuje, jak využít principů hodnotového investování a systematicky bohatnout na držení akciových podílů ve firmách, jejichž tržní cena je v danou chvíli nižší než jejich skutečná hodnota. - První vydání - ISBN: 978-80-271-5614-6

Informatika. Počítače

30494

Jakub Luptovec & jane.comensky

Kyberbezpečnost pro nepolíbené

Ostrava : Preston Hitech s.r.o., [2024], 166 stran : barevné ilustrace, portréty

Prostřednictvím dialogů autora, jenž je odborníkem na kyberbezpečnost, a AI robota, probíhají rozhovory o klíčových aspektech kyberbezpečnosti. Srozumitelný výklad moderních technologií nabízí výklad základních pojmů a praktické tipy, jak zajistit bezpečí dat v online prostředí. Z obsahu: phishing, ransomware, trojské koně, sociální inženýrství, exploity a Zero-day, antiviry, zabezpečení hesel, bezpečí domácí wifi, kvantové počítače, kryptoměny, XR realita, autonomní doprava, kybernetický útok z pohledu útočníka. - 1. vydání knihy - Obálkový podnázev: rozhovory s AI o kyberbezpečnosti. - ISBN: 978-80-909317-0-1

30469

Parmy Olson

Supremacy : AI, ChatGPT, and the race that will change the world**Nadvláda : umělá inteligence, ChatGPT a závod, který změní svět**

London : Macmillan, 2024, xiii, 320 stran

Když byl v listopadu roku 2022 vydán ChatGPT, svět se přes noc změnil. Rychle se objevilo velmi reálné nebezpečí, že nevyzkoušená automatizace podkope náš způsob života, nahradí vysoce kvalifikovaná tvůrčí zaměstnání a umožní novou éru dezinformací. Zakladatelé dvou společností, které stojí za nejvyspělejšími existujícími umělými inteligencemi Sam Altman- Open AI (ChatGPT) a Demis Hassabis - DeepMind (Gemini) - začali svou cestu s odhodláním vyřešit největší problémy lidstva. Své technologie však nemohly vyvíjet bez obrovských peněz, které jim s radostí poskytly společnosti Microsoft a Google výměnou za nejvýznamnější místa u stolu. Kniha je zákulisním příběhem o bitvě dvou společností zabývajících se umělou inteligencí, o jejich snaze využít své technologie pro dobrou věc a o nebezpečném směru, kterým se nyní ubírají. Kniha, v níž vystupují postavy jako Elon Musk, Larry Page, Sergey Brin a Peter Thiel, je příběhem o manipulaci, vykořisťování, utajování a o bezohledném, neúprosném lidském pokroku. Upozorňuje čtenáře na skutečnou hrozbu umělé inteligence, kterou její vrcholní tvůrci ignorují: na zisk zaměřené šíření chybné a neobjektivní technologie do průmyslu, vzdělávání, médií a dalších oblastí. - ISBN: 978-1-035038237 (brožováno)

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

30505

Philip Kotler, Hermawan Kartajaya, Iwan Setiawan ; překlad Ladislava Knihová

Marketing 6.0 : budoucnost ve znamení zážitků

Praha : Grada, 2025, 228 stran : ilustrace

Marketing 6.0 neboli metamarketing zahrnuje řadu strategií a taktik, které firmám umožňují poskytovat zážitky napříč fyzickými i digitálními médii. Jeho stavebními kameny jsou technologické základy, prostředí a zážitky. K realizaci strategií využívá marketing 6.0 několik pokročilých technologií. Těmi jsou internet věci, umělá inteligence, prostorové výpočty, rozšířená a virtuální realita a blockchain. Autoři vysvětlují, jak mohou marketéři využít technologie k uspokojení potřeb zákazníků, jak vstoupit do metaverze a rozšířené reality. Objasňují způsob, jak integrovat vývoj technologických a obchodních modelů s velkými posuny ve spotřebitelském chování, ke kterým došlo v posledním desetiletí. Jaké technologie denně používají generace Z a generace Alfa? - První vydání - Přeloženo z anglického originálu Marketing 6.0: The future is immersive. - ISBN: 978-80-271-5321-3

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

30503

Petr Sikora

FKSP ve školách a dalších příspěvkových organizacích v otázkách a odpovědích

Karviná : Paris vzdělávací agentura s.r.o., 2025, 124 stran

Hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb v roce 2025. Legislativa a rozpočtová pravidla. Otázky a odpovědi k hospodaření s fondem a jeho použití. Nová pravidla pro poskytování příspěvků na penzijní pojištění a obdobné produkty a další změny daňového režimu zaměstnaneckých benefitů. - 4. vydání - Příloha obsahuje nezávazné vzory. - ISBN: 978-80-87173-77-0 (brožováno)

Právo

30512

Aleš Rozehnal

Pavel Rychetský : od Charty k Ústavnímu soudu

Plzeň : Čeněk, 2025, 231 stran : ilustrace (některé barevné), portréty

JUDr. Pavel Rychetský patří mezi osobnosti, které utvářely politický režim po roce 1989. Vzpomínková kniha je psaná formou rozhovorů autora s P. Rychetským. Ty jsou věnovány jednotlivým etapám jeho života od dětství až po působení v čele Ústavního soudu. A. Rozehnal se zajímá o jeho názory a vzpomínky a přináší pohled do života i myšlení této osobnosti českého práva, emeritního předsedy Ústavního soudu, politika a disidenta. Kniha doplňuje i krátké rozhovory s Rychetského spolupracovníky a přáteli z justice i z politiky. - Obsahuje rejstřík. - ISBN: 978-80-7380-959-1

30504

Petr Jäger, Jaroslav Bauer, Vít Křížka, Ján Matejka, Pavel Mates, Michal Polák

Svobodný přístup k informacím : zákon č. 106/1999 Sb.

Plzeň : Čeněk, 2025, 258 stran

Vybrané aspekty praktické realizace práva na informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Členění knihy sleduje logiku procesu realizace práva na informace: žadatel a náležitosti žádosti, povinné subjekty a jejich povinnosti, poskytování informací na žádost, důvody omezení a neposkytnutí informace (veřejný zájem, konkurence práv), řízení o žádosti a opravné prostředky, zvláštní režim poskytování výzkumných a statistických dat aj. Pozornost je věnována i kompetencím Úřadu pro ochranu osobních údajů. Součástí výkladu je i kapitola o poskytování výzkumných a statistických dat nebo nástin využití umělé inteligence (AI) při vyřizování žádosti o informace. Publikace zohledňuje právní stav k 30.11.2024. - Přílohová část obsahuje praktické formuláře a vzory. - ISBN: 978-80-7380-964-5

30499

Jan Lasák, Jan Dědič, Václav Ježek, Josef Kříž, Libor Němec, Andrea Pišvejcová, Daniel Tyraj

Zákon o dluhopisech : komentář

V Praze : C.H. Beck, 2025, xxii, 681 stran

Komentář k zákonu o dluhopisech č. 190/2004 Sb., ve znění pozdějších zákonů (poslední zapracovaný je zák. č. 462/2023 Sb.). Zákon upravuje postup při vydávání dluhopisů a některé další úkony související s dluhopisy. Autoři se snaží upozorňovat na sporné otázky, které jsou s vydáváním a používáním dluhopisů v podnikatelské praxi spojeny a nabízet možná právní řešení. Výklad obsahuje též analýzu použitelné judikatury českých soudů a rozhodovací praxe ČNB. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-967-9

30509

Zdeněk Koudelka, Petr Průcha, Radovan Suchánek, Jana Zwyrtek Hamplová

Zákon o obcích (obecní zřízení) : komentář

Praha : Leges, 2025, 608 stran

Komentované znění zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) nabízí výkladové řešení sporných přístupů při aplikaci zákona o obcích. Výklad k jednotlivým ustanovením je doplněn přehledem vybrané judikatury. Komentář byl sepsán s cílem, aby forma i obsah byly co nejpřístupnější nejen odborné

právnícké veřejnosti, ale především funkcionářům a zaměstnancům obcí. Znění je zpracováno na základě právního stavu platného k 1. lednu 2025. - 2. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7502-739-9

30498

Barbora Vlachová

Zákon o ochraně spotřebitele : komentář

V Praze : C.H. Beck, 2024, xxiii, 263 stran

Komentované znění zák. č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. Vedle vysvětlení jednotlivých ustanovení zákona obsahuje text i odkazy na judikaturu českých soudů, související ustanovení a předpisy. - Přílohy z zákonům. - ISBN: 978-80-7400-986-0

30497

Luděk Šikola, Vít Stehlík, Jakub Obůrka, David Wilhelm, Martin Voříšek, Jan Plšek

Zákon o podporovaných zdrojích energie : komentář

V Praze : C.H. Beck, 2023, xviii, 529 stran

Znění a komentář zákona o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů č. 165/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů (naposledy č. 382/2021 Sb.). - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-906-8

Úplné znění zákonů (ÚZ)

30480/1627

Obce, kraje, hl. m. Praha, úředníci obcí a krajů, obecní policie : redakční uzávěrka 24.2.2025

30480/1626

Odměňování zaměstnanců ve veřejných službách a správě : redakční uzávěrka 10.2.2025

30480/1630a

Platební styk. Digitalizace finančního trhu. Oběh hotovosti. Směnárny. Finanční arbitr : redakční uzávěrka 10.3.2025

30480/1631

Živnostenské podnikání : předpisy regulující podnikání : redakční uzávěrka 10.3.2025

Statistika. Demografie. Sociologie

30507

Tomáš Hoření Samec a Lucie Trlifajová

Jak v české společnosti osobní dluhy formují životy zadlužených a společenské hierarchie?

Praha : Karolinum, 2024, 215 stran

Osobní zadlužení a jeho dopady na individuální osudy i společnost podle prezentovaného výzkumu. V ČR má každý desátý dospělý člověk zkušenost s exekucním řízením a více než milion domácností splácí hypotéku. Předkládaná monografie nabízí odpovědi na otázky: co znamená mít půjčku nebo být předlužený pro dlužníky a pro českou společnost? Jak souvisí zadlužení a předlužení se společenskou pozicí dlužníků a nejistotou bydlení? Jak se o dlužích a půjčkách vyjadřují zástupci veřejných institucí a vrcholní politici a jaké jsou zkušenosti dlužníků? Autoři vysvětlují, že půjčky a dluhy mají i významnou morální a společenskou dimenzi. Podle prezentovaného výzkumu je využívání půjček společensky přijatelné, avšak neschopnost splácet je v systému, který byl disproporčně nastaven v neprospěch dlužníků, tvrdě sankcionována. Dlužníci jsou nejen stigmatizováni, ale zároveň se dostávají do situace, kdy mohou být omezena jejich základní občanská práva, příjmy i soukromí a přicházejí o stabilitu bydlení. - Vydání první - ISBN: 978-80-246-5992-3

Účetnictví

30485III

Jana Dlabáčová, Magdaléna Vyškovská

Aktuality v účetnictví a daních z příjmů 2024/2025. Vysílání pracovníků na zahraniční pracovní cesty do členských států EU

Praha : Svaz účetních České republiky, 2025, 64 stran

První příspěvek se věnuje aktualitám v účetnictví, v daních z příjmů a dalším informacím pro účetní od roku 2025. Komentuje změny v těchto oblastech, které byly účinné od července 2024 nebo od ledna 2025. Např.: čistý obrat, funkční měna, režim vylučování kurzových rozdílů, odpisy, příspěvek na stravování, stravování bývalých zaměstnanců v důchodu, sazby daně z příjmů, podíly, cenné papíry a kryptoaktiva u fyzických osob, oznámení o určení kontaktní osoby aj. Následuje další příspěvek, který se zabývá povinnostmi souvisejícími s vysíláním zaměstnanců na zahraniční pracovní cesty. Poslední příspěvek přináší stanoviska k dotazům z praxe: zdanění starobního důchodu pobíraného v ČR a ze Slovenska, zdanění úroků od slovenské banky a daňové povinnosti vyplývající zděděním nemovitosti mimo ČR. - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-055-9 (brožováno)

30511

International Valuation Standards Council ; překlad do českého jazyka European Valuation Institute, z.ú.

Mezinárodní oceňovací standardy : s účinností od 31. ledna 2025

Jesenice : Ekopress, © 2024, 323 stran

Mezinárodní oceňovací standardy (IVS) jsou standardy pro provádění oceňovacích úkolů s využitím obecně uznávaných konceptů a principů, které podporují transparentnost a konzistentnost v oceňovací praxi. Popisují proces ocenění a nacházejí široká využití a uplatnění na finančních trzích i v jiných situacích. Úvod představuje strukturu IVS a výklad základních principů tvorby oceňovacích standardů. Následuje popis obecných standardů IVS 100 až IVS 106 (rámec ocenění, rozsah prací, standardy hodnoty, oceňovací přístupy, data a vstupy, oceňovací modely, dokumentace a příprava zpráv) a standardů pro jednotlivá aktiva IVS 200 až IVS 500 (podniky a obchodní podíly, nehmotná aktiva, nefinanční závazky, zásoby, budovy, zařízení a infrastruktura, práva k nemovitým věcem, developerské projekty, finanční nástroje). Publikace je psána dvojjazyčně tj. obsahuje anglické znění standardů i český překlad. - Slovník pojmů. - ISBN: 978-80-87865-96-5 (brožováno)

30508

Václav Vybíhal

Mzdové účetnictví 2025 : praktický průvodce

Praha : Grada, 2025, 496 stran : tabulky

Rozsah činnosti mzdových účetních. Výklad širokého okruhu informací, orientovaných na otázky spojené s pracovním právem a zaměstnaností, se mzdovou problematikou včetně zdravotního, důchodového a nemocenského pojištění. Další kapitoly příručky se zabývají zdaněním příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, otázkami náhrad cestovních výdajů, problematikou státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi i státní sociální péči a zúčtovacími vztahy k zaměstnancům a institucím. Přehledné zpracování dané problematiky je doplněno předpisy, příklady z praxe, tabulkami a vzory písemností. Právní stav předpisů je aktualizován k 1.1.2025. - Obsahuje přílohy se vzory formulářů. - ISBN: 978-80-271-5658-0 (kroužková vazba)

Veřejné finance. Rozpočet

30496

Ivana Schneiderová

Rozpočtová skladba v roce 2025

[Praha] : Acha obec účtuje, 2025, 310 stran

Rozpočtování příjmu dotací od roku 2025. Změny v rozpočtové skladbě. Znění vyhlášky č. 3485/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě a důvodová zpráva. Vybrané kontrolní chody výkazu FIN 2-12 M. Úplné znění rozpočtové skladby (vyhláška č. 412/2021 Sb.) se zpracováním

novelizovaných ustanovení (ta jsou zvýrazněna a okomentována) s metodickým pokynem a komentáři. Pokyn MF - vymezení pojmů a obecné zásady. Rozpočtový proces obcí a dobrovolných svazků obcí. - Odkaz na doplňující materiál na stránkách www.obecuctuje.cz. - ISBN: 978-80-907757-4-9 (brožováno)

30500 Pouze prezenčně

Ministerstvo financí

Státní rozpočet České republiky na rok 2025 : schválený Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 3. prosince 2024

Praha : Ministerstvo financí ČR, únor 2025, 1 svazek (různé číslování) : tabulky, grafy

Státní rozpočet je rozdělen do dvou částí. Část I. obsahuje znění zákona č. 434 ze dne 3. prosince 2024 o státním rozpočtu ČR na rok 2025. Část II. obsahuje další vybrané dokumenty: usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1178 ze 119. schůze ze dne 3. prosince 2024; Usnesení vlády ČR ze dne 25. září 2024 č. 645; Makroekonomický rámec, fiskální politika a výdajový rámec na rok 2025; Zpráva k zákonu o státním rozpočtu ČR na rok 2025; Rozpočty územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí; Tabulková část - Čj. MF-50037/2024/21-1. - (brožováno)

Ostatní

30470

Nick Land

The Dark Enlightenment

Temné osvícenství

Perth : Imperium Press, 2023, xi, 97 stran

Myšlení hnutí známého jako neoreakce, které je určitou formu deziluze z nedotknutelných hodnot, především z demokracie a rovnostářství. Je spojením moderních inženýrských principů a klasického antidemokratického myšlení v éře webu 2.0. Jejím ústředním principem je, že osvícenství bylo omylem. Land vysvětluje hlavní myšlenky neoreakce - katedrálu, neokameralismus, formalismus atd. Demokracii, liberalismus a politiku obecně vždy nahlíží optikou darwinismu. Součástí tohoto svazku je dosud nevydaný Landův esej o psaní a dopadu Temného osvícenství. - Poznámky. - ISBN: 978-1-922602-68-8 (brožováno)

30502

Eduard Gombár, Petr Charvát, Lukáš Pecha

Dějiny Sýrie

Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2025, 763 stran : ilustrace, mapy, portréty, faksimile

Sýrie má jednu z nejdelších souvislých historií a její dějiny sahají až k samému prahu lidské civilizace. Publikace pokrývá nejstarší období, vpád muslimských Arabů i etapu, kdy byl Damašek hlavním městem rozsáhlé říše sahající od Španělska po Střední Asii. Přibližuje první světovou válku, po níž se historické území rozdělilo do několika samostatných států, a rovněž turbulentní období po skončení francouzského mandátu a získání nezávislosti, kdy se v zemi střídaly parlamentní demokracie a vojenské diktatury. Závěrečné kapitoly jsou věnovány arabskému jaru, které zemi uvrhlo do občanské války, a přibliženo je i revoluční dění na konci roku 2024 a svržení Baššára al-Asada. - První vydání - Chronologický přehled. - ISBN: 978-80-7422-856-8

30495

Tomáš Kolomazník, Štefan Sarvaš, Zdeněk Rod

Proč věříme dezinformacím? : strategická komunikace jako možná cesta z bludného kruhu

Praha : Kniha Zlín, 2024, 253 stran : ilustrace (některé barevné), portréty

Dezinformace nejsou jen průvodním jevem moderní doby. Proč máme tendenci jim věřit, z jakého důvodu selhává naše kritické myšlení a jak se dezinformacím bránit? Na tyto otázky odpovídá publikace, která vznikla na základě zkušeností bezpečnostních analytiků a mediálních specialistů. Analyzuje tento stav v širokých interdisciplinárních souvislostech a s dobrou znalostí domácího i mezinárodního kontextu. Více z obsahu: dezinformace v informační společnosti a v historické perspektivě, lidská psychika a dezinformace, strategická komunikace v měnícím se mediálním prostředí, zamezení šíření dezinformací, eliminování negativních dopadů a efektivní strategie, česká společnost v boji proti dezinformacím apod. - Vydání první - ISBN: 978-80-7662-651-5

30513

Bill Gates ; přeložili Daniela Reischlová a Jiří Petrů

Zdrojový kód /> : Moje začátky

Praha : Práh, 2025, 384 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh : ilustrace, portréty

Memoáry jednoho z nejvlivnějších byznysových lídrů, inovátorů a filantropů moderní doby. Bill Gates vzpomíná na své dětství, rodinu, rané zájmy a záliby. Vypráví o tom, jak na počátku nové éry objevil svět kódování a počítačů. Text doprovází řada fotografií z autorova soukromého archivu. - Vydání první - Přeloženo z anglického originálu Source Code: My Beginnings. - ISBN: 978-80-7696-056-5

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 16:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Letní výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcrcz

Informace pro veřejnost:

<https://www.mfcrcz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna>

Intranet:

<https://knihovna.urad.mfcrcz/oknihovne.php>